Ч. 111 (14.654). Львів, неділя 23. травня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ. РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Четвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . . 30.00 „
Річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ЯҐОДА НЕ ЖИВЕ?

З Москви прийшла вістка, що б. начальник ГПУ Яґода нагло помер. Це викликало сензацію, бо небавом сподівалися ревеляційного процесу Яґоди. Відомо лише, що Яґоду перевезли два тижні тому до тюремної лічниці. Урядово ні потверджують, ні заперечують цих поголосок.

43-ОХ МУЖЧИН І 1 ЖІНКА — ПОД СТЕНКУ.

Райтер повідомляє з Москви, що в сибірському місті Свободний військовий трибунал засудив на кару смерти 44 особи, в тому одну жінку, за шпигунство і саботажі на залізниці. Засуджені займались розвідкою для Німеччини і Японії. Присуд виконано.

Японія не має аґресивних плянів на морі.

ІНТЕРВЮ ЯПОНСЬКОГО МІНІСТРА МАРИНАРКИ

Японський міністер маринарки Йонай дав токійському кореспондентові „Таймса" інтервю у справі морських зброєнь Японії.

Він ствердив, що японська маринарка не має ніяких плянів розбудови, що могли би комунебудь загрожувати. Японія не думає будувати великих кораблів, озброєних у гармати більші як 16-цалеві. До морського пакту японський уряд не приступив, бо на його думку, на морі треба і скількостевих обмежень зброєнь, не лише якостевих. На багато запитів відповів мін. Йонай виминаюче.

Італійці ставляться з резервою

ДО ПРОЄКТУ ПЕРЕМИРЯ В ЕСПАНІЇ.

Авас подає з Риму, що тамошні дипльоматичні кола ставляться з великою резервою до британського проєкту перемиря в Еспанії, що має уможливити евакуацію добровольців. Вони уважають, що справу може вирішити лише льондонський комітет неінтервенції. У Римі допускають лише хвилеве припинення операцій, не властиве перемиря, вступ до ліквідації війни. Також не вірять у практичний вислід ініціятиви. Крім того атака на Німеччину й Італію, що її Валенсія приготовляє на найближче засідання Ліґи, спаралізує плян перемиря.

І ВАЛЕНСІЯ ПРОТИ ПЕРЕМИРЯ.

На вчорашньому засіданні валенсійський уряд здементував рішуче поголоски, немовби Валенсія почала з Бурґосом переговори у справі перемиря; заключити мир можна лише після повної ліквідації національного повстання.

ШАНТАЖ.

Як подає Райтер, у Більбао говорять, що президент баскійської республіки Аґірре телеграфічно запропонував Гітлерові, що він увільнить двох засуджених на смерть німецьких летунів, якщо Німеччина відкличе з баскійського фронту всі свої літаки. Дотепер ще офіційно не потвердили тої вістки.

Червоні підпалили Мунґію.

Як подає комунікат національного командування, національні війська бачили зі становищ, віддалених на півтора кільометра від Мунґії, клуби диму над цим містом Вогонь підложили червоні вояки.

ЕВАКУЮЮТЬ БІЛЬБАО.

Американське товариство помочі для баскійських утікачів найняло французький корабель „Сіная", щоби перевезти 300 дітей з Більбао до Злучених Держав. Державний департамент обіцяв наскільки можливо упростити формальности, звязані з імміґрацією цих дітей.

До пристані в Бордо причалив корабель „Ґоісеко Іззара" з 300 утікачів з Більбао.

НА БАСКІЙСЬКОМУ ФРОНТІ.

Комунікат генерального штабу червоної мадридської армії повідомляє: національні війська перевели на північ від Гіпузкоа завзятий наступ; їм пощастило вдертися до становищ червоних.

Національний комунікат подає, що з огляду на непогоду національні війська обмежились до укріплювання вже здобутих становищ, лише на кількох відтинках пішли непомітно вперед.

БІЙ ПІД ПОЗОБЛЯНКО.

Авас повідомляє, що національні війська дуже завзято заатакували у пятницю червоні позиції Льома і Буена Віста (відтинок Позоблянко). Червоні стрілецькі рови збомбардовано з важкої артилерії та з кількадесятьох літаків. Не зважаючи на те, червоні не відступили.

БУРҐОС ПОГРОЖУЄ САНКЦІЯМИ.

Радіостація зі Саляманки надала офіційний комунікат такого змісту: Червоні радіостації повідомили, що червоні розстріляли 2-ох національних летунів, які попалися в полон.

Уряд з Бурґосу запевнює, що якщо ця вістка правдива і якщо червоні справді цим способом зломили міжнародне право війни, національний уряд відкличе усі помилування для тих, що їх засудили національні трибунали

НОВІ АМБАСАДОРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ.

Уряд із Бурґосу дістав від Німеччини згоду на те, щоби він заіменував маркіза Маґава амбасадором в Берліні; також Італія згодилася, щоби Педро Ґарсія став еспанським амбасадором у Римі.

15 ХВИЛИН!

Варшава, 21. травня 1937.

Тропікальна спека для багатьох послів не була заохотою до приїзду на перше засідання надзвичайної соймової сесії, що врештою було, згідно з реґуляміном, формального характеру. Згори передбачувано, що не буде ніякої дискусії, бо ніхто з представників уряду не забере голосу і не дасть послам нагоди до дискусії. Як наказує правильник соймових нарад при т. зв. першому читанні урядових проєктів не можна тепер ставити внеску, щоб їх відкинути (так було давніше) і кожний урядовий проєкт треба спершу передати комісії, яка може після дискусії поставити внесок на пленум сойму на відкинення проєкту. Тимто на нинішньому засіданні відчитано тільки письмо президента про скликання надзвичайної соймової сесії, де вичислено всі справи, що будуть предметом її нарад. Маршал сойму Цар покликуючися на розданий послам денний порядок першого засідання, доручив передати проєкти до поодиноких соймових комісій. Було там 11 проєктів про ратифікацію ріжних торговельних міжнародніх договорів, проєкт закону про неінтервенцію у внутрішні справи Еспанії, проєкт закону про продовження часу урядування тимчасових устроєвих органів міста Варшави по день 1. жовтня 1938 р., проєкт законів про продаж і безплатне відступлення деяких державних нерухомостей і про додаткові кредити на рік 1937/38, врешті проєкт закону про зміну закону про академічні школи.

На цьому і покінчили нинішнє засідання сойму, що тревало всього 15 хвилин. Після цього відбулися коротенькі засідання згаданих комісій для вибору референтів. Мериторичні комісійні наради відбудуться у перших днях найближчого тижня, а найближче пленарне засідання сойму буде в пятницю 28. ц. м., можливо, що аж у вівторок 1. червня ц. р., на яке прийдуть вирішені вже в комісіях справи і нові у першому читанні, обняті президентським декретом, ще не поставлені на нинішньому засіданні. Рівночасно на другий тиждень радитимуть і сенатські комісії, при чому перше пленарне засідання сенату має відбутися в пятницю 28. ц. м.

Так виглядає календар надзвичайної сесії польського парляменту. Про політичну сторінку

цієї сесії була вже передовиця в „Ділі" (ч. 108. з 20. ц. м.) під наголовком „Надзвичайна сесія сойму" і нема потреби вертатись ще раз до тої самої теми. Слід тільки згадати, що не видко ніякого більшого зацікавлення і самою сесією серед польського громадянства та її речника — польської преси, як теж у безпосередньо заінтересованих польських парляментарних колах справами, які мають бути тепер вирішені.

Не надто велике зацікавлення є долею теперішнього уряду. Не було цього року традиційної за життя марш. Пілсудського у потравневому режімі „зміни варти", як називали кожнорічну зміну кабінету, що приходила після замкнення звичайної буджетової сесії сойму і сенату. Кабінет ген. Славой-Складковського, що сам кількакратно заявляв про свою перевтому теперішньою службою, залишається надалі. Говорять тільки про можливість, що покине своє становище міністр освіти проф. Свєнтославський у звязку з відомими подіями — здебільша протижидівського характеру. Можливу „зміну варти" вяжуть тісно з вислідами організації „Обозу Зєдночення Народовего" під проводом полк. Коца, яка в терені йде дуже слабо і якій не ворожать ніяких більших успіхів, зокрема у т. зв. сільському секторі, де у проводі стоїть сенатор ген. Галіца. Вказують на це між іншим і такі појави, як останні номінації окружних проводів — хочби у клясичному тернопільському воєвідстві, — куди покликали людей мало- або і зовсім невідомих з кол півграмотних селян-війтів, кольоністів і декого з польських народніх учителів. Дальші ходи рішальних чинників (сьогодні невідомо у Польщі, хто є тим рішальним чинником) є залежні від вислідів „монтування" ОЗН, що остаточно вирішить, чи гомо регіус маршала Сьміглого-Ридза полк. Коц стане від осени ц. р. у проводі уряду, чи ні.

Єдиною справою, що викличе живішу дискусію у польському парляменті у теперішній сесії, є справа підвишки комунальних додатків до державного доходового податку, що обтяжить громадян Польщі, особливо у містах, новим податковим тягарем у висоті 30 міл. зол. річно, щоб залатати всякі діри в самоуправних буджетах. Ця справа була вже предметом нарад сойму у мин. буджетовій сесії і перейшла комісійні наради, але пленум сойму завернуло її знову до комісії і вона знайдеться назад на столі комісійних нарад і на пленумі сойму цієї сесії. Менше для загалу звичайних громадян важною є зголошена новеля до закону про академічні школи, яка поширює особисті професорські права і вводить зміни в дисциплінарній процедурі супроти студентів.

На нинішньому засіданні сойму зголошено кілька інтерпеляцій, між іншими немилу й небажану для уряду інтерпеляцію жидівських послів, до премієра кабінету, що тепер є рівночасно і міністром внутрішніх справ, про відомі сьогодні у світі протижидівські заворушення і погроми в Берестї над Бугом в днях 13. і 14. травня ц. р. Жидівська преса рознесла по цілому світі, зокрема у Злучених Державах Півн. Америки, у Франції і Англії, вісти про берестейські події з відповідним коментарем, що скріпив протипольські настрої у деяких світових політичних колах і дав притоку жидам до всесвітньої збірки для жертв тих подій. Внесених інтерпеляцій сьогодні не відчитали, а марш. Цар заявив, що раніше мусить заознайомитися з їх змістом і тому їх відчитати буде можна щойно на одному з найближчих засідань. Тоді і оголосять текст інтерпеляцій.

І в нас є ціла низка справ, що їх слід порушити негайно на парляментарній арені. Нею є передовсім справа Холмщини, шкільні та церковні справи, як неменше поведінка тамошньої державної адміністрації. Небувалим скандалом, що мусить знайти своє освітлення і публичний осуд, є теперішні протиукраїнські ходи та ціла тактика апост. адміністратора о. д-ра Якова Медвецького з Риманова і його дорадника о. Йосифа Секержинського. Відповідні матеріяли з фактами є в руках генерального секретаря УНДО і їх треба прилюдно використати.

Д-р Степан Баран.

Чи нова акція за зміною назв місцевостей?

Чому староство в Бережанах відмовило дозволу на виставу?

Кружок Р. Ш. у Плавучі Малій вніс повідомлення до старостаа в Бережанах про амат. виставу. Тимчасом дня 13. ц. м. староство подання звернуло з підкресленим словом: „в Бережанах" і з поясненням, що в поданнях слід уживати назви в „паньствовем бжмєню". Текст цього відмовного рішення такий:

Starostwo Powiatowe Brzeżańskie Nr. B. 32.
Brzeżany, dnia 11. maja 1937.

Do Zarządu Ridnej Szkoły do rąk ks. Michała Juchnowicza w Płauczy Małej. Na zasadzie art. 16. pkt. 4. rozporządzenia R. P. z dnia 28 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) zwraca się podanie, wniesione do Starostwa Powiatowego brzeżańskiego, ponieważ użyto w niem nazw miejscowości niezgodnie z art. 7. rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24. października 1934 o ustaleniu nazw miejscowości i numeracji nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 850). Przeciw niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego Tarnopolskiego przez Starostwo Powiatowe Brzeżańskie w ciągu dni 14-stu, licząc od dnia następnego po jej doręczeniu. Za Starostę Powiatowego' (Mgr. Sąsiedzki) referendarz.

Вже минулого року адміністраційна влада зидвигнула була цю справу на денне світло, але по деякім часі вона притихла. внаслідок інтервенцій представників центральних товариств та українських послів у тодішнього тернопільського воєводи А. Білика. Може би УПР. вияснила компетентній владі, що нова акція за зміною українських назв міст і сіл непотрібно загострить і так доволі напружені польсько-українські відносини на наших землях.

Д-Р МИРОН ЗАРИЦЬКИЙ.

Потреби нашої економічної статистики

Вага статистичних даних, які ілюструють стан і розвиток економічних установ і поодиноких ділянок економічного життя, така очевидна, що нема і потреби говорити багато про конечність і доцільність економічної статистики. Економія займається величинами, які можна міряти і порівнювати зі собою, вона оперує поняттями, що їх представляємо числами. Основні поняття економіки ,це поняття квантитативні, а статистичні табелі є основним джерельним матеріялом і для практичної економічної роботи і для теоретичних економічних дослідів. Тому не диво, що кожна держава має великі знаменито зорганізовані статистичні інститути, де працюють найліпші економісти та найліпші математики. Числові табелі зладжені такими інститутами дають не тільки змогу побачити кожночасний стан народнього хазяйства, але вони дають також основний матеріял до будови програми економічної роботи у майбутньому. Окремий статистичний відділ має у нас „Ревізійний Союз Українських Кооператив", якого роботою кермує Андрій Жук, один з корифеїв української кооперації, тої основи розвитку та гордости нашого народу.

Статистичні інститути мусять передусім зібрати потрібний числовий матеріял з досліджуваного обсягу соціяльно-економічного життя, а така робота мусить бути неперервна та доцільна, треба до неї виробленої відповідної статистичної техніки, без якої зібраний матеріял буде непридатний ані до наукових дослідів, ані до практичних висновків. Досліджуваний матеріял мусить бути точно означений, метода збору числових даних мусить бути доцільна та послідовна, а вкінці треба зібраний матеріял утримувати на заздалегідь приготованих табелях. Великі статистичні інститути числять машинами і сортують записані картки при допомозі складних приладів. Економіст ставить питання, на яке має дати відповідь зібраний статистичний матеріял, тимто технічне зладження числових табель мусить лежати в руках вишколених статистичних робітників, які виконують роботу точно і скоро. Техніка нагромаджування статистичного матеріялу має свою літературу, з якою мусить познайомитися людина, що вибирає собі статистику за професію.

Добре зорганізована статистична техніка дає нам сирий матеріял, який треба щойно аналітично переробити, щоб дістати бажані теоретичні та практичні висновки. Нпр. біляпси „Рев. Союзу Укр. Кооп." вичислюють міста й села, де є кооперативи і при кожній з них подають всілякі числові дані (число членів, кількість уділів, приходи, розходи і т. д.). З таких табель робимо інші т. зв. розділові табелі, обчислюємо середні вартости ріжних величин і т. зв. дисперсію, находимо т. зв. кореляційні сталі, які представляють числову залежність між поодинокими соціяльно-економічними явищами. В останніх десятиліттях повстала окрема, оперта на математичній аналізі та теорії ймовірности наука, яка подає точні методи такої аналізи числових даних, що їх подають статистичні табелі.

Математична статистика — так називається та наука — завдячує своє завершення передусім англійським, американським і норвеським математикам. Недавно ще не могли себе взаємно зрозуміти математики та економісти, які займалися статистикою. Економісти бачили в математичній статистиці тільки архітектоніку абстрактних символів непридатних до вияснення конкретних економічних проявів, а з другого боку математики закидали економістам, що вони працюють давніми статистичними методами, що вони оперують неточно означеними поняттями і що їх висновки, оперті головно на інтуїції, не мають часто логічного обосновання.

Сьогодні ця боротьба вже прогомоніла. Модерна статистика не вважає математики за якийсь апарат, до якого вкидається з одного боку статистичні табелі, а з другого боку виймається економічні закони. Можна навести багато прикладів, з яких видно, якто нераз математики справляли тези великих економістів, які розвязували економічні проблеми при допомозі давних статистичних теорій. Тепер тільки співпраця економіки й математики може дати в статистично-економічних дослідах ясні та точні висліди, тільки глибоке зрозуміння економічного життя може при допомозі математичної аналізи статистичного матеріялу відкривати закони народнього хазяйства і давати напрямні економічної політики.

Те все розуміють уже економісти державних народів. Колиж у нас завдяки розвиткові кооперативних і приватних економічних установ повстають економічні школи, курси та конгреси, а економічна література робить великий кількісний та якісний поступ, то требаб подбати і в школах і в літературі про виклади, статті та підручники економічної статистики. Не йде про економічну інтерпретацію абстрактних математичних теорій, бо це діло професійних математиків. Треба нам книжок і викладів, які показувалиб, як використовувати бодай елементарні математичні поняття та теореми для зрозуміння економічних проявів. Можна скласти курс економічної статистики, який послугувався тільки найелементарнішими математичними поняттями, а все-ж дає льогічно переведену аналізу числових даних статистичних табель і діяграм.

Коли вже говоримо про вагу математики для економічної статистики, то треба ще пригадати, що від сотні літ розвивається т. зв. школа математичної економіки, яка прикладає математичну методу до всіх понять і проблем теоретичної економіки. Коли переглянемо хочби історичні означення основних понять економіки від фізіократів аж до найновіших часів, то

„Чувство і сознаніє правопорядка...“

Львів, 22. травня 1937.

Д-р Олександер Хиляк, теперішній заступник „русской общественности“ в Тимчасовому Виділі „Народнього Дому“ у Львові, не хотячи наразитись на закид своїх однодумців, що — мовляв — представники „украінофілів“ (як відомо, українців — згідно з теорією Погодіна—Залуєва—Кареніна — „не било, нет і не будет“, а є тільки „філи“) у тому Виділі своє громадянство тримають у курсі справ тієї установи, а він — ні, — оголосив теж обширну статтю п. н. „Народний Дом в настоящем“ („Русскій Голос“, ч. 18 з 16. ц. м.). Поруч із нарисом відомих уже нашим Читачам інформаційних даних про стан шаленого задовження маєтку „Н. Дому“ і санаційного пляну, виготовленого Тимчасовим Виділом укупі з державним адміністратором, — п. Хиляк порушує там ще речі, які його, як „русского“ чоловіка, найбільше болять: 1) яка-то несправедливість сталася, що до Тимчасового Виділу вдерлися всупереч усяким божим і людським правам, обовязуючим на терені „Н. Дому“, „украінофіли“, 2) як-то негарно вічно змішувати п. Міхала Бачинського з „русским обществом“, що зорганізоване в РСО, і 3) пощо взагалі ті Тимчасові Виділи, коли самі „русскі“ зуміли б прегарно перевести санацію установи, загиреної комісарщиною, проти якої вони, „русскі“, завжди найпалкіше застерігалися і виступали. Тому, що трагічні перипетії львівського „Народнього Дому“ від 50-их літ мин. століття по нинішній день дійсно могли витворити пригожий грунт для всякого баламутства і фальшів, голошених самовпевненим тоном, дозволимо собі пригадати деякі факти, що їх господин Хиляк, видно, або призабув, або не вважає за відповідне згадувати, рахуючи саме на коротку людську память і всесилу брехні, часто і вперто повторюваної.

ХТО Й КОМУ ЗАГАРБАВ „НАРОДНІЙ ДІМ“?

Єдиним — мовляв — законним власником „Народнього Дому“ (розуміючи під ним увесь комплекс нерухомостей) є статутове „Общество „Руско-Народний Інститут Народний Дом“, що його австрійська влада вправді 15. V. 1917. р. розвязала, але яке внесло тоді рекурс, що з Відня помандрував до Варшави і досі не є полагоджений: це, як відомо, є головний аргумент галицьких москвофілів. На цьому аргументі вони спірають усі свої претенсії до „Н. Дому“, через нього вважають себе єдиними, що мають право розпоряджатись маєтком „Н. Дому“, покликуючись на нього — називають українців „узурпаторами“, які просто загарбують чуже, їхнє, москвофільське, „русске“ майно. Той аргумент був теж „моральним виправданням“ юношів, що гнилими яйцями обкидували членів Тимчасового Виділу, який — не питаючись дозволу „русских“ — почав урядувати у канцелярії „Н. Дому“.

Для москвофілів важні лише дві дати: розвязання „О-ва“ і зголошення рекурсу. Факт, що частина маєтку „Н. Дому“ записана досі у табулі на „О-во“, як на правного власника, а також тимчасовий характер і недавньої злощасної комісарщини та теперішнього санаційного Т. Виділу — це для москвофілів тільки докази, що в о н и є дійсними власниками „Н. Дому“. Як-то було з тим „Обществом“ раніше, чому у тому „Обществі“ опинились самі кацапи і яким робом маєток „Народнього Дому“ заінтабульований на двох власників, на дві фірми, з яких одна не була ніколи правно оформлена, друга давно не істнує, — про це п. Хиляк і тов. благоразумно не згадують.

Тимчасом з цілої довгої низки дат і фактів до історії „Народнього Дому“ у Львові найсуттєвіші такі, 1) повстав „Н. Дім“ з ініціятиви „Головної Руської Ради“, якої відозва з 15. травня 1848 така ясна щодо свого національно-політичного обличчя, що навіть самі москвофіли ніколи на неї не посягали, мовчки признаючи, що „Головна Руська Рада“ була першою **українською** політичною організацією у Галичині, носієм політичних тенденцій галицьких українців; бо хоч вони звали себе тоді русинами, проте признавали свою єдність з українським народом. 2) На підставі міністеріяльних декретів з 25. VIII. 1849 і 11. X. 1849 відбувся 8. XI. 1849 акт передачі грунтів і погорілища колишньої німецької академії та бібліотеки **„ан ді рутеніше Ферзамлюнг унд Бефелькерунг“**, а тими „зборами і населенням“ не були „русскі“, тільки те саме **українське** населення, яке в цім краю живе й нині. 3) Розбудова маєтку датується від масового припливу гроша з всенародньої збірки, розписаної 8. II. 1850 р. комісією Гол. Руської Ради, а ті масові датки давав той сам нарід, що живе у нашій країні й нині, і давав їх на **ціль всенародню**, а не приватну власність одного статутового товариства, обмеженого до вузького числа упривілеєвих членів. 4) Згідно з фундаційним характером установи, що повстала на вищезгаданій цісарській даровизні, великий будинок при нинішній вул. Рутовського 22, готовий 1864 р., був заінтабульований на „Штудієнфонд“, а спроба заінтабулювати його на „Общество Р.-Н. Інститут“, стрінула протест і міської громади (маґістрату) і державної прокуратури скарбу, і „Общество“ програло процес, ведений аж до Найвищого Адміністраційного Трибуналу у Відні. 5) Само „Общество Руско-Народний Інститут Народний Дом“ **повстало через підступ** кількох одиниць, свіжоспечених піонірів москвофільського руху у 60. рр. м. ст., які використали занедбання Комісії Гол. Руської Ради (сама Гол. Руська Рада була розвязана 3. VI. 1851), що правно не оформила й не уконституувала фундації, та внесли статут товариства, що перечив фундаційному характерові „Народнього Дому“. 6) Хоч галицьке намісництво той статут 11. II. 1869 р. затвердило, то проте, підозріваючи підступ і небезпеку для загально-національного майна, зробило у письмі з 21. I. 1869 виразне застереження, що права „русинів“ не можуть бути тим статутом нарушені, а в мотивах затвердження поклика-лося на той сам міністеріяльний декрет з 11. X. 1849 р., на підставі якого цісарську даровизну дістало ціле „рутеніше Бефелькерунг“. 7) Коли члени „О-ва“ ту клявзулю злегковажили і перетворились у кліку, яка не приймала нікого, хто не був їхніх „твердих“ поглядів, а внаслідку занапастила установу, що мала бути твердинею національної культури і зробила її бастіоном мертвеччини та обскурантизму, то цим допустилися свідомого обману **супроти всього народу, який не для них і не для викривленої ними цілі складав гроші**. 8) Хоча спір за інтабуляцію, закінчений 25. IV. 1910 р. орeченням Найвищого Адміністраційного Трибуналу, вийшов у користь москвофілів корисно остільки, що частина маєтку „Народнього Дому“, закуплена вже за істнування „О-ва“, залишилась заінтабульована на „Общество“, то проте почуття примітивної справедливости і простий здоровий розум каже, що фундаційний маєток не може бути ділений, що ніколи „Общество“ не булоб і одної цеглини придбало, колиб не первісна даровизна, добута заходами Головної Руської Ради, і всенародня грошева збірка, та що організація, покликана на те, щоби пильнувати всенароднього майна і його розбудовувати, не може претендувати на ніяку частину того майна, як свою приватну власність. 9) Коли п. Хиляк (по фаху адвокат!), як член Тимчасового Виділу зголошує формальне „возраженіе юридіческаво характера“ проти санаційного пляну Т. Виділу, роблючи його залежним від згоди або членів розвязаного „Общества“ або Ставропіґійського Інституту, як спадкоємця того „Общества“ згідно з його статутом, то забуває, що у статуті того ориґінального товариства було чимало інших ориґінальних постанов, як наприклад „право“ „всеобщаво собранія“ „продавати, заміновати, переформлювати, заставляти, або тривко обтяжувати основне майно Інституту“ (перекладаємо з жахливого язичія), себто, іншими словами, розпоряджатись **чужим** майном, до якого „Общество Р.-Н. Інститут“ **не мало ніякого права**, (була там теж ориґінальна постанова, що покровителем і попечителем того „Общества“ є „русскій“ митрополит, львівський архієпископ; яка шкода, що австрійська влада акуратно 4. VIII. 1914 р. припинила діяльність „Общества“ і примусила його вже в ролі мученика за ідею, як приватний гурт одиниць, признавати тим попечителем — Евлоґія Почаївського!). Врешті 10) галицькі москвофіли памятають тільки те, що в о н и все ще є у стані процесу за своє правно-формальне істнування на терені „Народнього Дому“, а забувають, що чейже також законний акт 8. I. 1918 установив кураторію, яка не істнує також тільки тому, що польська влада її розвязала: і комісарична влада та й теперішній стан у Н. Домі провізоричні не тому, що має вернутись до своїх прав безправне „Общество Руско-Народний Інститут“, тільки тому, що має вернутись кураторія, яка мусить перейняти у посідання всенароднє майно, призначене на втримування культурної станиці, що в москвофільських руках стала дійною коровою для політичних банкротів.

Як-же на тлі цих дат і фактів виглядає у д-ра Хиляка і його однодумців „чувство і сознаніе правопорядка“, на якого відсутність вони нарікають, кажучи про „протекційне“ трактування українських претенсій до Народнього Дому у Львові! **Не українці гуртковій москвофільських фанатиків, тільки гурток москвофілів українському народові загарбав „Народній Дім“!** Не українці, які стоять на становищі, що Народній Дім це загально-народня культурна установа, тільки кліка, згуртована в одному, 20 літ тому розвязаному, а від 23-ох літ недійсному статутовому товаристві, посягає на чуже добро, маючи не загальну, тільки гурткову, і не культурницьку, тільки суто-політичну, москов-

...добачимо нараз, що ріжні автори подавали для тих самих понять ріжні дефініції, інакше формулували звязки між економічними проявами. Тільки математична метода, яка не знає неясних дефініцій і непевних тверджень, може завести лад у досліді кількости понять економіки. Наша економічна література цілком справедливо кладе велику вагу на ідеольоґічні моменти економічної орґанізації народу. Требаб ще побажати, щоб економісти оперували точно означеними поняттями, льоґічно обоснованими методами. Математична економіка не може й не хоче заступити історичних систем економіки. Її ціль і завдання обмежуються до пропаганди точної методи в економіці без огляду на те, чи приймемо у ній систему матеріялістичного соціялізму, лібералізму, чи економічного солідаризму.

Коли в першій половині минулого століття німецький економіст Ліст боровся за знесення шкідливих для Німеччини внутрішніх митних перегород і за введення митних обмежень для закордонних промислових продуктів, тоді він перший звернув увагу на те, що не можна до кожної території і до кожної епохи прикладати якихось універсальних економічних гасел фізіократів, Сміта чи Рікарда. І тоді він сказав, що „політична або національна економіка має бути наукою, яка беручи за вихідну точку поняття та суть національности, навчає, як даний нарід серед даних міжнародніх відносин і в спеціяльних тому народові притаманних умовинах, може вдержати і поправити своє господарське становище“. І ми тепер живемо у своєрідних умовинах і мусимо будувати наше економічне життя достосованими до наших умовин методами. Твориться у нас також достосована до економічної практики самостійна теоретична економіка. Вийде це тільки на добро українській науці, коли наша економіка схоче прикласти у себе математичну методу досліду і співпрацювати з прикладною математикою, а передусім з математичною статистикою.

ську, народові, що „Народній Дім" своїм збірним зусиллям двигнув, ворожу тенденцію. І ті люди мають ще чоло твердити, що для них „Народній Дім" це „вопрос права" а не „політическаво торга"! Вся „законна" база, на якій будують, все оте „Общество Р.-Н. Інститут Н. Дом", це було **безправство, свідомий обман права і глум над „чувством і сознанієм" права**, — все їхнє, москвофільське господарювання в Народньому Домі було одним великим безправством, а вони ще проповідують у тозі оборонців і конкретного закону і почуття права!

М. БАЧИНСЬКИЙ І РСО.

На тлі того засадничого підходу москвофілів до „вопроса о Народном Доме" — маловажними вже виходять смішні жести обурення на утотожнювання комісарського періоду в „Н. Домі", зокрема періоду п. Міхала Бачинського, з господаркою москвофілів, як політичної кліки. Як то — з обуренням запитує п. Хиляк — адже сам п. Міхал Б. у самому таки „Ділі" заявляв, що він не має з РСО нічого спільного, а ми чейже, деятелі РСО, постійно протестували проти комісарщини, домагаючись привернути законних власників у їхніх правах! Знаємо, знаємо і нераз уже подивляли ту містерну тактику. Науцені протестувати, від час до часу навіть в газетах відпекуватись, то знову на зїзді РСО „с восторгом" вітати, як найчільнішого і найбільш заслуженого, такого направду 100-проц. свого чоловіка! Не маємо під рукою дотичних газетних вирізків, але чейже і без цитатів це нотерийно відома річ, що п. Міхал Бачинський завжди був, є і буде „русским": як чільний „русскій", двократно ранений колишній денікінський старшина, ввійшов до сойму, поруч із другим таким самим заслуженим „русским", автором гимну „Пора за Русь", з каси „Н. Дому" добував собі „русскій" мандат, і що **фактично був у „Нар. Домі" мужем довіря всіх „русских" та для „русских" і вкупі з „русскими" „Народній Дім"** руйнував. Правда, п. М. Бачинський, позиваючи до суду автора цих рядків за особисту образу, вихопив був кілька слів зі статтейки про його національне обличчя і не відповів на суттєвий запит: чи правдивою є версія, що він зголосився був в італійському полоні до формованої армії Галлера, як поляк, потім звільнився з неї як росіянин, супроти ендеків є поржондним русіном, а супроти товаришів з ББ малополянином. Але це байдуже. Навіть колиб це була правда, то ми самі записалиб це на рахунок його „сприту" та признали6, що він — завжди був галицьким москвофілом і як такий завжди мав на галицькому москвофільському подвірячку мір. А що проти тої господарки й цілої системи збунтувався пок. Липецький і з Липецьким гурт інших старших і молодших віком чесних одиниць, які до того часу перебували на тім подвірячку, то це тільки доказ, що вимки мусять бути в усякому правилі. Були, очевидно, суперечки в львівській москвофільській родині: знаємо про них, знаємо навіть про дуже знатних посередників (головно одного), що ті непорозуміння загодили, — і після бурі приходили моменти тихої ідилії. Звичайно ті ідилічні моменти дорого коштували „Народній Дім", наближуючи його до повної руїни, бо в моментах згоди в семействі плили з „Народнього Дому" ширшим, ніж звичайно, річищем „пособія" і беззворотні позички для всяких установ, в яких приміщувались РСО-вські діячі, та й на імпрези самого РСО. Це називається у стилі п. д-ра Ол. Хиляка „согласно уставу Н. Дома". А на доказ, які то „українські установи користувалися ласкою п. Бачинського вже „без нікакаво основанія", п. Хиляк наводить субвенціонованого п. Бачинським... „Селянина", рептильку, створену на розбивання українського табору! Має п. Хиляк гумор, правда?!

„...САМІ СПРАВИЛИСЬ БИ..."

Ще більший його гумор видний з такої заяви: „...русская общественность... справілась би і с фінансовимі последствимі коміссарскаво хазяйнічанія без помощі украінофілов...".

Справились би — напевне. Не маємо щодо цього ніякого сумніву. Дали на це цілу низку блискучих доказів. Пан д-р Хиляк, хоч голова РСО, здається, не знає якслід історії свого табору: „українофіли" можуть поінформувати його, де шукати прикладів блискучої господарки галицьких „русских". Передовсім на терені того самого Народнього Дому, починаючи від перших 15-ти років статутового існування „Общества Р.-Н. Інститут" з загибіллю у „крилошанському" банку грошей „Н. Дому", яких висоти навіть самі господарі не знали, а кінчаючи на неофіціяльнім нинішнім проєкті „санації" „Н. Дому" — продати сам „Народній Дім" — а потім на терені всіх майже без вимку інших установ і організацій, існуючих у міжчасі, по нинішній день, у москвофільських руках. Отже: Рольничий Союз, Руская Матіца, О-во Качковського, Ставропігійський Інститут, Ревізійний Союз Руских Кооператив, — всі вони були і є „душетрогательною і серцещипательною" реклямою енергії, творчої підприємчивости, розмаху та купецького хисту, поруч зі знанням справи їх господарів. Вони так чудово „справляються" зі своїми установами, що хоч навіть деякі з тих установ мають ще дивним дивом великі камениці (здебільша з тих давніх часів, коли наші „русскі" ще не знали теорії „єдінства"), — ледви клигають, по вуха сидять в довгах і не всилі кільком людям дати прожиток, не кажучи вже про якісь загальні, культурні чи господарські надбання. Невідомо, чи всі „учрежденія" на терені цілої Галичини, старі установи й організації, які мали — бувало — навіть знаменитті обєктивні умови для розвитку, разом дають тривалий варстат праці 50 особам! А користь з них для народу?! Цей „конструктивно-творчий" хист у москвофілів такий закорінений, що навіть пок. о. Масцюх показався, як кажуть, таким метким адміністратором, що за його життя і по смерти почали про ці речі леґенди кружляти. І тому — повторяємо — не маємо ніяких сумнівів, що наші галицькі „русскі" „справились би" з „Народнім Домом" швидко і гладко: камінь на камені не залишився би.

І колиб це було майно якогось „Общества", та ще й роздобуте завдяки чужим „пособіям" (чи п. Хиляк чував про заходи дістати у 80. рр. у Росії 100.000 рб. на санацію „Нар. Дому"?!) то може й варта булоб приглянутись збоку тій забаві. Але що це майно народу, якому байдужні є жонглерські штучки термінольоґією теоретиків „єдінства русской нації", а який був на цій території, є і буде завжди той сам, той, що складав на це майно свою кервавицю, — та забава надто дорога. І тому українське громадянство не може до неї допустити, дарма, що наражується через те на смертельний гнів того гурту одиниць, який має свою власну у цих справах мораль.

І. Кедрин.

Борець за отверезіння народу.

ЧЕСТЬ ЗАСЛУГАМ МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА СЕМБРАТОВИЧА.

До найперших і найгарніших обовязків кожної культурної людини і кожного культурного народу належить пошана заслуг. Тимто вважаємо, що сповнимо наш святий обовязок, коли пригадаємо нашій суспільности одну дуже заслужену людину, про яку ми всі вже давно забули, зайняті щоденними громадянськими та особистими турботами.

Цією для нашого народу многозаслуженою людиною є **Йосиф Сембратович.**

Походив він із старої священичої родини на Лемківщині, де вродився 8. XI. 1821. р. та покінчив нижчі та середні школи. Студіював богословія спершу у Відні, опісля в Римі, де висвятився у 1845. р. Негайно покликаний на наставника духовної семинарії у Відні, де крім своїх фахових обовязків пильно поглиблює свої наукові теольоґічні студії. На основі своїх праць, які звернули на себе увагу наукових кол, здобуває докторат теольоґії і стає у 1858 р. професором богословія в університеті у Львові. У 1865. р. іменований архиепископом Назіянзенським, був покликаний до Риму на референта справ гр-кат. обряду при папі Пію IX. Та вже 1867. р. переходить на адміністратора перемиського епископства, як заступник старенького та немічного вже епископа Томи Полянського. По трьох літах, 1870. р., після смерти митрополита Спиридона Литвиновича, стає архиепископом у Львові, головою української католицької Церкви. Небавом після цього іменований тайним цісарським радником, вкінці членом палати панів державної ради у Відні.

Ця, на тодішні часи, головокружна каріера цілком не мала впливу на гарний, кришталевий характер Йосифа Сембратовича. Хоч він здобув скоро найвищі достоїнства, все полишився ніжною, тихою, смирною людиною й жив простим, справді чернечим життям, увесь відданий своїм становим обовязкам і своїм богословським студіям.

А враз із цим він гаряче любив свій нарід і всі свої сили присвятив для його добра. Був зразковим архипастирем, часто обїздив свою велику, тоді ще неподілену епархію, щоб наглядно переконатися, як сповнює свої обовязки його духовенство та як живуть його вірні. Ці часті поїздки по краю дали нагоду нашому митрополитові зблизька пізнати нужду та недолю нашого селянства. Коли він скінчивши середні школи (1840. р.) виїздив на студії на чужину, наш нарід стогнав ще під ярмом панщини. Але у 1848. р. настає „весна народів". Народи Австрії бунтуються проти самовладного правління та із зброєю в руках домагаються свободи. Це змушує австрійський уряд звільнити селян від панщини та дати конституцію, себто допустити всіх громадян до співпраці в державних справах. По сот

няк літ неволі настав для нашого народу великий час. Але великий час вимагає великих людей, а таких у нас тоді не було. Освічених українців було в нас тоді дуже мало, а ті, що були, або були спольщені та цікавилися більше долею польського, як нашого народу, або були аристократичних поглядів та вважали селян і робітників менше вартними членами суспільности, негідними того, щоб журитися їх долею та для них працювати. Вдодатку загал наших освічених людей був свято переконаний, що вистачить бути вірним австрійським підданим, а „Високий Уряд" уже про все подбає так, щоб усім було добре. Коли „весна народів" принесла волю іншим народам, то наш нарід мусів задовольнитися вірною службою для цісаря і держави. А наше селянство та безземельне робітництво зрозуміло політичну свободу так, що тепер йому вільно пити скільки захочеться. За часів панщини селянин міг пропити тільки те, що заробив ,бо землю і хату продати було майже неможливо; але з хвилиною знесення панщини селянин став повноправним власником свого маєтку, тимто мав у шинкаря отворений кредит і міг пити доти, доки не пропив усього свого поля і своєї хати.

Справді після 1848. р. пиянство поширюється серед нашого народу в жахливий спосіб, в кожному селі пишається бодай одна „свята корчма", де наші селяни пропивають своє майно, що переходить в чужі руки. Доходило до того, що в деяких околицях нашого краю робітникам виплачували їх заробіток горілкою і тютюном, що розуміється ще більше причинювалося до розпиячення нашого народу. Це пиянство, яке мов зараза поширюється посеред нашого народу, щиро та гаряче підтримують тодішні дідичі, власники горалень, та шинкарі, бо це приносило для них велитенські маєтки.

Це все добре бачив Йосиф Сембратович і ставши митрополитом, задумав рятувати наш нарід. В тій цілі 1874. р. видає він до свого духовенства два „посланія", одно „О достойністві чоловіка", де доказує яким страшним нещастям для нашого народу є пиянство та взиває всіх освічених українців, головно духовенство до рішучої боротьби з цим народнім лихом, а друге „О брацтвах тверезости".

Цей рішучий поступок великого праведника та патріота викликав сильну акцію проти пиянства: всі свідомі українці захоплюються цією справою та словом і ділом поширюють тверезість. Провід у цій праці веде наше духовенство, між яким зявляються справжні апостоли тверезости, як оо. Василь Залозецький, Йосиф Кобринський, Ілля Мардирович і Рудольф Мох, що проповідують боротьбу з пиянством та закладають брацтва тверезости. Тоді то появляються у нас і перші книжечки та статті про шкідливість алькогольних напитків, які видають „Просвіта", „Общество Качковського" та часопис „Наука". Незвичайно гарні успіхи цієї боротьби з пиянством затрівожили власників горілень і шинкарів і вони настирливо домагаються у тодішнього уряду інтервенції. Під їх натиском у 1875. р. львівське намісництво звернулося до нашого митрополита з домаганням припинити боротьбу за тверезість, бо „ця акція приносить великі матеріяльні втрати для багатьох спокійних громадян". Але наш митрополит не уступив і не занехав своєї протиалькогольної діяльности, спираючись на тому, що на основі конкордату з Ватиканом він має право закладати при церквах такі брацтва і уряд не має права йому цього заборонити

І справді галицьке намісництво явно не робило вже ніяких перепон нашому митрополитові в його праці над отверезінням нашого народу, але тайком почало перед віденським урядом його обвинувачувати у симпатіях для Росії і православія. Колиж ці наклепи не мали успіху, знайшли згадані клеветники доступ до цісаря через його особистих дорадників так, що коли 1882. р. Ольгу Грабар і всіх визначних москвофілів поставили перед суд за державну зраду, до віденського уряду пішли доноси, що наш митрополит є вмішаний у цю справу. Цісар покликав його до себе, висловив йому гаряче признання за його діяльність, але зажадав, щоб з причин чисто політичних він зрікся свого становища.

Наш митрополит мусів уступити і виїхав до Риму. Тут іменовано його архиепископом теодозіопільським, римським графом і дорадником конгрегації для пропаганди віри та речником для справ гр.-кат Церкви, предсідником для ревізії церковних книг. На цьому становищі він прожив ще 18 літ. Помер 23-го жовтня 1900. р.

Сьогодні з історичної перспективи ми ясно бачимо, що наш незабутній митрополит, Йосиф Сембратович, це великий діяч і борець за духове та матеріяльне добро нашого народу — гідний наслідування. Маємо повну надію, що наше патріотичне духовенство піде слідом цього великого Мужа і стане до завзятої боротьби за цілковите отверезіння нашого народу.

Іван Раковський.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ. 3

Діраві черевики.

— А я тобі ще раз кажу, що я так як досі, працювати не буду. Найми собі слугу, як хочеш, щоб твоя корова з голоду не здохла, як хочеш мати молоко, бо я доїти не буду. І варити не буду! Найми собі кухарку.

Стефанишин докинув дрова до печі і обернув черевики другим боком.

— Кухарку наймати? А нащож я женився?

— Нащо? Щоби жінку мати.

— Га-га-га! жінку, що мене руйнує. А ти знаєш, що мені така жінка до хрону? Ти знаєш, що кухарка так само зварить, а може ще й ліпше як ти, а менше коштує.

— То ти з мене нічого більше не маєш, як з кухарки?

— Ну, щож більше, що? кажи! ну, кажи, що більше?

Жінка не відповідала.

— Отже я тобі скажу, що без тебе я можу цілком обійтися. Кухарка заступить мені тебе у всім. Розумієш, що то значить у всім? А ліпша вона від жінки тим, що кухарку можна в кожній хвилині змінити, а жінка як до чоловіка причепиться, то до смерти не можна позбутися того реп'яха.

Жінка схопилася і станула перед ним із затисненими пястуками.

— Знаєш! За те я повинна тебе випрати по пиці!

— Але не зробиш того, правда? Бо я віддав би!

— Коли ти маєш такі практичні погляди, то скажи мені, паничу, чого ти властиво женився?

— Бо дурень був!! Бо ти мене скокетувала!

— Я тебе скокетувала? Скорше ти мене піддурив. Чи ти забув уже, якого я тобі гарбуза дала, як ти перший раз мені освідчився? Чогож ти другий раз пхався?

— У тому-то і була твоя кокетерія. Для загострення апетиту. А зрештою я не знав, що у тебе така бриндзя. Я все вірив, що і ти причинишся до спільного господарства якими двома, трьома сотчинами. Тепер бачу, що я дався обдурити.

— А я... чи я не дала себе обдурити? Я думала, що ти щось більше варта, ніж торба січки. Я через тебе в таку нужду попала, в таке понижения. Врублевська буде собі через тебе писки витирати мною!

— Ого! ти попала в нужду? Скажи скорше, що я через тебе зруйнувався, знищив свою каріеру. Якби я не був дався тобі обмотати, був би напевно оженився з Марущаківною. Сама знаєш, як вони мене тягнули, як вона шаліла за мною. За нею був би я дістав гроші. Вона мала дві тисячі. Не був би я терпів такої нужди, не потребував би я був тепер гнати в таку погань до міста та ще в діравих черевиках. Диви, які червоні пальці!

— Від коли в тебе така зарозумілість взялася? А вона має не дві тисячі, а лише половину того, і то вже десь більшу половину розтринькала. А по друге вона й не плюнула би на тебе — на бельфера. Вона вольла би за якого урядника, за якого канцеліста, або що...

— А хто тому винен, що я мушу туманити діти на селі? Хто, як не ти сама? Чи не через те, що ти мене за поли зловила? От Лозинська! Як мені накидалася! Я через її вуйка був би мав протекцію. Був би давно вже здав виділовий іспит. Нині був би я професором виділової школи, а за яких пять літ директором. Розумієш? Виділової, а не мучеником такої хлопської школи! За ту ласку, що я тут дідом згину, маю подякувати нікому іншому, як лиш тобі. Розумієш?

— О-о-о! Вона акурат дивилася на тебе. Не мала би на кого! То лиш я така дурна була, що запропастила свою долю. От, не ліпше було мені вийти за Дощинського? Такий був залюблений, що хотів навіть для мене зривати зі своєю судженою. Нині булаб я перша пані в місті. Він має тепер тисячу шістьсот корон пенсії і ще якісь додатки. Це якраз тільки, що ти дістаєш за два роки. А його жінка! Який вона капелюх носить! А тимчасом я, пані професорова, ходжу в якійсь митці.

Професор лежав уже під ковдрою в ліжку. Його гнівало те, що жінка не дає йому заснути. Горілка так тяжіла йому на повіках!

— Було не йти за мене. На тім був би я найліпше вийшов. А як ти прийшла вже до того переконання, що пальнула дурницю, то ще час це направити. В остаточнім разі можемо розійтися в якнайліпшій згоді. Я щасливий, як тебе не бачу.

— А я ще щасливіша, як тебе не бачу — крикнула жінка, витягаючи своє білля з шафи, бо ладилася в дорогу. — Щобись знав, що я іду собі!

— Що ти там витягаєш?

— Якто що? Парасольку. І шпильочки своєї тут не лишу тобі!

— Поволі, поволі! Не забувайся, моя пані! Ти вже не тямиш, що я це купив, за свої власні гроші, тобі на іменини. Це моя власність.

— Нехай буде, що твоя! — і відкинула парасольку на бік.

— А плащ також я купив.

Хотіла вже і плащ Ьідкинути. Однак хвилину надумувалася. Плащ був новиЙ, теплий, а що найважніше — добре лежав.

— О, що то, то вже ні! Я собі цей плащ десять раз заробила. Якби проста кухарка служила у тебе так, як я служила, то була би собі заробила на плащ. Я задурно доїла корову, варила, прала і латала твоє білля?!

(Д. б.)

„Спеціяліст“ від Гуцульщини п. Оссендовський на чолі „озонової“ преси?

Варшава, 21. V. 1937.

В розмовах між журналістами підтверджується поголоска, буцімто відомий „знавець Гуцульщини“, чільний публіцист і редактор „гуцульских калєндарів“ п. Фердинанд Оссендовський стане незабаром головним керманичем пресового відділу О. З. Н. полк. Коца.

Вже від 1. червня має появитись у Варшаві власний пресовий орган О. З. Н., пополуднівка „Ехо Варшави“, якої редакцію мають властне доручити п. Оссендовському.

Якщо ці поголоски здійсняться, — ми, українці, не потребуємо сумніватись, як трактуватиме українську проблему редактор, для якого українці, як нарід не істнують. Правдоподібно спеціяльні привілеї дістане „Гуцульщина“ і всі, що думають „шекериківськими“ категоріями.

Але чи такий підхід відповідав би духові й змістові декляряції О. З. Н.? (КТВ.).

Алькоголь вироджує раси й веде до загибелі цілі народи.

„Отрицаються сатани і всіх діл його“.

З ініціятиви черновецького „Народнього Дому“ зібралися 11. ц. м. у Чернівцях представники всіх українських буковинських установ та організацій і рішили зложити командантові військової округи, префектові та квесторові заяву льояльности. Представники згаданих установ заявили, що вони не брали участи у демонстрації проти румунського гимну 25. березня ц. р., бо вони змагаються за культурні права українців лише легальними засобами.

Зміни на урядових становищах у Берестї.

У звязку з останніми подіями в Берестї премієр ген. Складковський наказав припинити в урядуванні повітового старосту в Берестї, Франца Черника та наказав перенести начальника сусп.-політ. поліського воєвідського уряду до воєвідського уряду в Новогрудку за мильне інформування зверхньої влади та за недостачу рішучих наказів щодо припинення заворушень у зародку.

Наказ нищити крамниці.

ДАЛЬШІ ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ У КРАКІВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

В пятницю і в суботу зізнавали далі підсудні у процесі за напад на Мисьлєніце. Підсудні далі відпекуються своєї участи в нападі і відкликують свої зізнання зі слідства, де взаїмно обтяжували себе. В пятницю два підсудні обтяжили інж. Добошинського, провідника напасників на Мисьлєніце. І так підс. Я. Коляса зізнав, що чув приказ Добошинського перед Мисьлєніцами, що слід нищити жидівські крамниці. Знову підс. Ян Лелек зізнав: Добошинський заявив, що хто з учасників буде втікати, того застрілить. Підс. Т. Ромек заявив, що якби знав, до якої акції його втягнули, не пішов би з Добошинським. Трибунал відкинув внесок оборони, щоб випустити 16-ох підсудних на волю і щоб вони відповідали з вільної стопи.

ТРУДНОЩІ БРИТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

Підчас імперіяльної конференції в Льондоні виявилося, що ніяка з британських домінїй не хоче брати участи в політичних або військових зобовязаннях Великої Британії на европейському континенті; вони готові лише виповнити зобовязання, що їх накладає пакт Ліґи Націй. Коли йде про оборону спільних інтересів імперії, лише Південно-африканська Унія зобовязалася розбудувати свою армію, щоби забезпечити морський шлях довкола рога Доброї Надії на випадок, як що загрожено би сполуку через Середземне Море.

По широкому світі.

Італійський шеф генерального штабу маршал Бадолйо перевів інспекцію гарнізонів на Сардинії.

Єгиптяни дуже обурені тим, що Судан, який становить єгипетсько-британійську кондомінію, вислав представників на коронацію до Льондону без порозуміння з Єгиптом і що суданська делеґація виступала незалежно від єгипетської.

Румунська поліція найшла на одному стриху в Чернівцях тайну друкарню та арештувала 56 осіб з крайньої правиці.

В індійському місті Люкнов ранено 90 осіб у сутичні між мусулманськими сектами.

Австрійський державний секретар Ґвідо Шмідт відвідав швайцарського премієра, опісля вернувся до Відня.

Бельгійський премієр поручив Морісові Фрер підготову міжнародньої господарської конференції. В тій справі Фрер виїхав до Швайцарії.

✝

З КИСІЛЕВСЬКИХ

Богданна Левинська

вдова по пароху Болехова, б. голова Філії Союзу Українок у Болехові

упокоїлася в Бозі 21. травня 1937 р. у 66. році життя по короткій тяжкій недузі.

Похорони відбудуться в неділю 23. травня 1937 р. в год. 3. попол. з крипти св. Єлисавети (пл. Більчевського) на Янівський цвинтар.

На цей сумний обряд запрошують Рідню, Знайомих і Приятелів Покійної

Діти, Внуки і Правнуки.

ЧИТАЛЬНЯ „ПРОСВІТИ“ В ХУСТІ КУПИЛА ДІМ.

Заходом кількох діяльних членів читальні „Просвіти“ в Хусті куплено на публичній ліцитації дня 11. березня ц. р. дім за 7.570 кч. У домі є 5 кімнат до вжитку. Гроші на заплату зібрано з 4-ох театральних вистав, зі збірки на фонд „Народнього Дому“ та з заощадженої готівки. Приявні на Загальних Зборах читальні висловили признання і подяку усім тим заслуженим членам, що довели до закупна власного дому. Їх прізвища записано до протоколу.

ІТАЛІЯ І ЕСПАНІЯ.

У льондонській пресі появилася вістка, що Мусоліні хоче відкликати італійські війська з Еспанії. Тому ген. Франко вислав до Риму відомого мільонера Хуана Марча з князем Альбою; вони мають просити Мусолінія, щоби він не відмовляв своєї помочі ген. Франкові. Якщо би Мусоліні дійсно відкликав свої війська з Еспанії, то ген. Франко уступив би зі свого становища.

До тієї вістки ставляться в Льондоні з резервою.

ДАЛІ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ У СПРАВІ ПРИПИНЕННЯ БОЇВ В ЕСПАНІЇ.

Райтер повідомляє, що британійський уряд продовжує розмови з Берліном, Парижем, Римом, Москвою і Лісабоною у справі припинення боїв у Еспанії та евакуації чужонаціональних добровольців. Із Франції вже прийшла прихильна відповідь. Метою британійської ініціятиви є підготовити терен, так, щоб можна було приступити негайно до праці, як лише комітет неінтервенції устійнить плян відкликання добровольців.

ПЕРЕД ЗМІНОЮ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Японська преса повідомляє про урядовий проєкт виборчої реформи, яка має 1) зменшити число послів; 2) розширити округи; 3) впровадити пропорціональне представництво; 4) обнизити вік виборців і 5) скріпити контролю влади.

ЗМІНИ В ПАРТІЯХ.

Доме́ї повідомляє, що розвязано партію Шовакаї, яка мала в парляменті 19 послів і підтримувала уряд. Розвязати партію рішили в пятницю після засідання парляментарної фракції партії. В політичних колах догадуються, що розвязання партії Шовакаї скріпить змагання до створення нової партії, та прискорить реформу політичного життя Японії.

Літературна сторінка.

Чому в нас так мало драматичних творів?

З комунікату „Т-ва письменників і журналістів“ довідуємось, що на розписаний цим товариством драматичний конкурс прийшло всього... 13 творів. Саме число цих творів таке мале, що мимоволі насувається думка: чи автори або кандидати на них читають часописи? Найлегше булоб повірити, що ні.

Кілько в нас є театральних труп? Приблизно 10. Кілько аматорських гуртків? Сотні. Нема статистики, кілько вистав дають у нас річно професійні артисти та аматори, але з ріжних дописів знаємо, що потреба давати театральні вистави в нас не ослабла. Дуже часто театральна вистава є головною подією, що оживляє діяльність місцевої читальні, хору або „Бесіди“. В останніх часах навіть у школах частіше дають театральні вистави, тому, що театр почали педагоги вважати важним засобом освіти.

З цього виходить ясно, що пес потребуємо щораз більше. Книгарні скажуть нам, що нема такої слабенької та наївної песи, яка не діждалась би вистави на якійсь сцені, коли вона хоч трохи сценічна і не ставить занадто великих вимог в обстанові. „Нехай і гірше, коби інше“ — кажуть собі організатори, які шукають пес нових, мало граних і забутих.

Драматичний автор може і рахувати на гонорар швидше, ніж автор іншого літературного жанру; добра песа може на ріжних наших сценах піти річно 50 разів і навіть мінімальний гонорар за один вечір складається за рік на поважну суму.

Чому-ж так мало авторів пише у нас песи? Перша причина тут мабуть та, що драма вимагає окремого технічного знання, часто рутини або бодай нагоди порадитися з артистами та режисерами. Неодин із наших відомих драматургів стояв близько до театру: Карпенко Карий, Старицький, Кропивницький зжилися зі сценою довгими роками, як добрі фаховці. Недурно найбільший драматург світу Шекспір був актором, знав з досвіду техніку сцени і для свого театру постачав песи. Те саме було з Мольєром, Льопе де Веґою та неодним славним драматургом.

Драматичні таланти дуже рідко повстають на провінції, у самоті, далеко від театру. Те, що називаємо технічними вимогами песи грає велику ролю при її виведенні, що часто директор театру та режисер роблять придатною до вистави песу, яка в рукописі ще до вистави не надається.

Відомо, що наші автори розсіяні по краю не можуть користати з театру, як осередка, де кожна песа заки появиться на сцені може перейти проби і покористуватися радами фахових „людей театру“.

Друга причина, чому в нас появляється так мало нових пес та, що наші автори не вміють іще користати з досвідів чужого театру. Наш народній театр дуже ріжний від т. зв. европейського модерного театру, тимто і нелегко його наслідувати. Театр найчастіше мусить черпати сюжети і типи з дійсности; те, що можна наслідувати в чужому театрі — обмежується здебільша до самої техніки. Автор, що хотів би скористати з досвідів чужого театру мусів би виробляти в собі передовсім обсерваційний хист, щоб позичати сюжети та типи не зі сцени, а з рідного життя, з того середовища, де живе.

Життєпис ґеніяльної Марусі.

Появилася перша в англійській мові велика біографія нашої славної землячки, досі ще невиборної для нашого мистецтва та для нашої літератури — біографія Марії Башкірцев, написана американкою Дормер Крестон. Має вона 319 сторінок, видана в Ню Йорку п. з. „Криниці молодости: життя М. Башкірцев“.

Оця ґеніяльна дівчина померла у 1884 р. у Парижі в 24. р. життя на сухоти, залишаючи незвичайний щоденник і образи, що перейшли до найкращих музеїв; крім цього залишились після неї численні листи. Її щоденник виданий три роки після її смерти належав до найбільше читаних книжок в Европі та Америці. Вона писала його від 12. р. життя; перші його випуски були тільки цікавішими фрагментами з величезного матеріялу. Славний англійський державний муж Гледстон назвав його „Книжкою, яку важко з чимнебудь прирівняти“.

Для доби, коли „Щоденник“ Башкірцевої появився, це був символ індивідуальної свободи. Башкірцева писала його для себе, хоч увесь час думала про славу. Ще в дитячих роках якась ворожка сказала її мамі, що Маруся буде славна і дитина жила до смерти думками про славу, — всі інші почування сходили в неї на другий плян. Цим можна собі пояснити її еґоїзм, безоглядність в осудах і ту своєрідну щирість, яка проявляється тільки в одиниць самовпевнених, що прямують просто до наміченої цілі.

Маруся Башкірцева вихована в багатій рідні, вічно у подорожі поруч своєї знудженої мами, жила у середовищі, яке не могло її розуміти. Ніщо в тому часі не була ще міжнароднім середовищем, де однаково легко розуміють індійця і кавказця. Башкірцева привезла із собою на французьку Рівієру та до Парижа власну душу і самостійну вдачу, — її привабливa постать і геній казали всім довкола сповняти її примхи; — вона не мала потреби застосовувати до інших.

Маруся артистка на тлі метушливого Парижа у товаристві своєї служниці, мурина та пса, думала ввесь час про те, як дійти їй до слави. Її дружня знайомість з великими письменниками та мистцями мала в собі небуденну щирість, яку вважали за екстравагантність або охоту бути оригінальною; тимчасом Маруся провела молодість у такій атмосфері, що вона не могла вірити людям, тим більше мужчинам, дотого ще передчасна її умова духова зрілість була в неї дивним дивом перемішана з недостачею життевого досвіду, з дитячою наївністю.

Спочатку вона мріяла про звичайну карієру світової дами: „Я хочу бувати в товаристві, блистіти, займати найвище товариське становище, бути багатою, бути осередком найкращого товариства...“ Мріяла стати співачкою — не мала голосу, мріяла про безжурне веселе життя — не мала здоровля, мріяла про родинне щастя — не мала ні віри ні здоровля, щоб вийти щасливо заміж. Аж тоді почала працювати по 10 годин денно, щоб стати маляркою. І добилась успіхів. Водночас з поступом недуги дозрівала духово та умово і сама не сподівалася, що те, що записувала для себе стане колись препінним документом, над яким інші будуть думати зі зворушенням, як над проблемою.

Подружжа Свіфта.

Мало хто читаючи „Ґулівера“ цікавиться життєписом його автора. Свіфт — ґеніяльний сатирик — займає в історії англійської літератури велике місце не тільки завдяки одним „Подорожам Ґулівера“. Цей великий сатирик залишив довгий ряд суспільних і моральних творів і прецікавий життєпис. Минуло майже 200 літ від його смерти і все ще появляються студії присвячені його біографії. Проф. Максвел О. Голд видав велику книжку п. з. „Подружжя Свіфта зі Стелею“, друкуючи деякі досі невидані листи великого письменника і передруковуючи нанoво ті, що мали багато помилок.

Тема цієї студії цікава тим, що і досі невідомо, чи Свіфт був справді жонатий чи тільки формально. Досі відомо, що він ніколи не жив із своєю безсмертною Стеллею, до якої писав славні листи і яку любив. Стверджено, що вона не провела й ночі під його дахом і що він зустрічався з нею тільки у приявi третіх осіб. Для світа і для найближчих другів вони не були подружньою парою. Є гіпотеза, що Свіфт узяв із Стеллею потаємний шлюб для форми. Випинає питання: для чого треба було цієї форми, коли фактично він не був її чоловіком ані не мав наміру ним бути?

200 літ критики дають відповіді на це питання, досліджуючи дивну вдачу Свіфта і зокрема ще дивніше його становище до жінок. М. Б. Голд основується на нових матеріялах, з яких виходить, що Стелля сповідаючись перед смертю призналась, як багато терпіла через характер Свіфта і що вона відкинула його згоду, щоб прилюдно для світа взяти ще раз шлюб, коли вона вже вмирала.

Нові документи та дані в цій справі дуже цінні та цікаві, але вони не розяснюють усієї проблеми. Особа, що вміла ціле життя тримати таємницю свого подружжя, не розсіяла її перед смертю одним ясним словом. Найближчі з рідні, головно служба в домі Свіфта, що мала нагоду обсервувати його поведінку, напевне не булиб мовчали, якби були знали щось реального. Теорія, що Свіфт нездужав відомою в медицині анестезією, не зовсім розяснює його дивної поведінки супроти двох жінок у його житті, які він кохав. Бо залишились іще цікаві дружні листи Свіфта до Ванесси, суперниці Стеллі.

Хроніка.

КОНКУРС ІМ. ЗАЄРА.

У Чехословаччині іствує окремий літературний фонд ім. Юлія Заєра, відомого письменника, якого „Леґенди“ вийшли колись у перекладі на нашу мову. На конкурсову нагороду цього фонду прислало 67 письменників своїх 76 творів.

ЗРІСТ ІСТОРИЧНИХ ПОВІСТЕЙ.

„Біржевий листок німецького книгарства“ приносить цікаву статистику. На 150 повістей, які появились в осінньому сезоні 1936 р. 100 було з історичним сюжетом. Та з них усього 20 має деякий літературний рівень, решта це популярна лектура. Публика любить у цих повістях шукати порівнянь із сучасністю. Навіть із тих 100 повістей бодай 30 находять перекладачів на чужі мови. Найбільше перекладають англійці та скандинавці.

СТУДІЇ З БОЛГАРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Болгарський літературний критик С. Василев видав книжку „Болгарський письменник і рідна мова“ — про А. Константинова, П. Славейкова, П. Тодорова, Яворова, Стаматова, Хрістова, Йовкова та Траянова, де аналізує ріжні своєрідні прикмети стилю та поезії болгарських письменників.

ЗА ЧИСТОТУ МОВИ У ПРЕСІ.

У Парижі повстав окремий Інститут, що має на меті стежити за чистотою мови у пресі. Одним із перших пунктів його програми вже здійснених є окремі курси для париських друкарів та коректорів. На цих курсах учитимуть практично граматики та стилістики, щоб винищити похибки, які постійно повторяються у газетах. Чи такі курси не придалися би і в нас?

КІЛЬКО ПЛАТЯТЬ ФРАНЦУЗИ ЗА АРХИТВОРИ?

На ліцитації приватної бібліотеки президента париського суду Мерсіє, який помер недавно, деякі книжки продали за небувало високі ціни. За оригінальний примірник повісти Стендаля „Червоне і чорне“ заплатили 70.000 фр., за повість Фльобера „Пані Боварі“ 30.000 фр. Трохи нижчі ціни платили за твори Бодлера, Жорж Санд та Анатоля Франса. Покищо продали книжок на півтора міліона фр.

ДРІБНІ ВІСТКИ.

— В останньому часі французькі письменники вибирають щораз частіше як мету своєї подорожі — Грецію.

— У Спол. Державах помер американський письменник А. С. Пейн, доречі мало відомий. Він був популярний коло 1900 р. у Парижі і написав книжку про Жанну Д' Арк. Марк Твайн здобив його своїм спалюванням.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Ювилей морських панцирників.

Коли тепер цілий світ задихується у скажених збройних перегонах, коли морські держави, які чваняться велитенськими военними фльотами, викидають постійно чимраз більші суми грошей на будову нових морських велитнів-панцирників, видається майже неймовірним що сімдесять кілька літ тому, не знали ще люди тієї страшної морської зброї — панцирників. А воно справді так.

У 1862 р. кипіла у Злучених Державах Півн. Америки жахлива громадянська війна. Полудне збунтувалося проти півночі, яка хотіла зліквідувати невільництво муринів, що працювали на полудневих плянтаціях бавовни.

Спершу щастя усміхалося до полудневих, або до конфедератів. Північні війська мусіли відступити з кількох стейтів. Відступили вони теж і з военної пристані Госпорт у Норфольку, затопивши при тому всі кораблі. Між затопленими кораблями була теж военна фрегата з містотою 3500 тон, узброєна в 40 гармат.

Один із старшин полудневої армії піддав думку, щоб фрегату добути з дна і створити з неї нову морську боеву одиницю опанциривши її сталевою бляхою.

Його плян приняли. Високий чердак корабля зрізали, так, що він ледви виринав із моря, на кораблі зробили надбудівку з масивних стовпів, оббиваючи цю надбудівку 4-цалевою бляхою. Таким чином створено якусь несамовиту скриню, в якій витяли отвори для 10 гармат. Новітня парова машина мала цей незґрабний панцирник рухати.

Корабель назвали „Вірджінія" на честь одного з полудневих стейтів.

Перша перемога панцирника.

У дні 8. березня 1862 р. „Вірджінія" виплила з 300 людьми залоги під командою сотника Франкліна Боченена до пристані Ню Нюпорт. Кораблі північної армії розложилися в поперек вузького каналу. „Вірджінія" ця прабабуся нинішних рухливих морських велитнів, плила дуже поволи й неповоротно. Робила на годину щойно ледви 5 морських узлів, а виконання одного обороту тривало майже пів години. Одначе командант „панцирника" був відважний і злегковаживши менші кораблі, поплив просто на найбільші ворожі фрегати: „Конгрес" і „Кімберленд".

Коли „панцирник" наблизився до північних кораблів на віддаль гарматнього стрілу „Конгрес" і „Кімберленд", як також прибережні батерії засипали його стрілами. Дарма! Ніодно стрільно не зробило панцирникові шкоди. А за той час „Вірджінія" вичекавши догідної хвилини і наблизившися безпосередньо до ворога, сипнула відразу з усіх гармат у „Конгрес".

Не витримала такого заливу олова й заліза стара палуба й відразу пішла на дно.

„Вірджінія" мала ще і другу небезпечну зброю: гострий залізний дзьоб на переді. Цим дзьобом вдарив панцирник противника, виблюваючи у фрегаті глибоку діру. „Кімберленд" потонув, але його геройська залога била до останньої хвилини з усіх гармат до панцирника. Очевидно без успіху.

Висліди цього морського бою були такі, що „Вірджінія", хоч була під обстрілом більше як сотні гармат, мала всього 21 вбитих і ранених відломками, які падали крізь отвори для гармат.

Другий панцирник.

Цей наступ і перемога викликали величезну радість серед полудневих і перестрах серед північних. Одначе північні теж не дармували і готовили полудневим не конче приємну несподіванку. Там у північних пристанях теж працювали над панцирниками і якийсь сотник Джон Ерікссон будував у Ню Йорку новий рід корабля.

Під цю пору, коли „Вірджінія" розбивала фльоту федеральних, „Монітор" — так називався панцирник федерального уряду — їхав саме у свою першу подорож на полудне. Цей панцирник виглядав зовсім інакше як „Вірджінія". Він був менший а його кадовб був такий низький, що при бурхливім морі хвилі переливалися крізь чердак. Недалеко переду була вибудована низька й опанцирена, як цілий корабель, будка і цилиндрична вежа. Зі заду стояли два низькі комини.

„Монітор" був узброєний двома важкими гарматами приміщеними на вежі. Вежа оберталася на мідянім перстені у всі сторони. Гармати висувалися на зовні тільки при стрілі. Якраз другого дня після першого виступу „Вірджінії", „Монітор" приплив на „море бою".

Нерішений бій.

Оба піонірі майбутнього кинулися на себе з повним завзяттям. Чотири години тривав цей історичний морський бій двох панцирників, але один корабель другому нічого не міг зробити. Пробували вони теж наїхати на себе, щоб передіравити бік противника, але і з тих зусиль нічого не вийшло.

Коли оба панцирники переконалися, що нічого собі не можуть зробити, перервали, немов на умовлений знак, бій.

„Монітор" відплив для певности на плитшу воду, щоб „Вірджінія" не могла за ним гнати, а „Вірджінія" вернулася до пристані.

Оба „предки" нинішних морських велитнів не дожили довгого віку. Федеральні війська заняли небавом Норфольк і полудневі затопили свій панцирник щоб не віддати його противникові в руки. „Монітор" затонув також ще цієї самої осени підчас бурі.

Нащадки „Вірджінії" і „Монітору".

Нащадки перших примітивних панцирників множаться нині з незвичайною плодючістю. Держави будують ріжні нові типи панцирників осягають 40.000 тон містоти і чимраз більші суми грошей витягають із кишень громадян-податників поодиноких держав.

Сьогоднішна морська плаваюча твердиня зовсім не пригадує своєї прабабуні „Вірджінії" або покійного „Монітора". Сьогоднішні панцирники мають 4.000 людей залоги, в цьому кільканадцять родів ріжних спеціялістів. Хоч нинішні панцирники сильно забезпечені, все таки траплялися випадки підчас світової війни, що така твердиня заліза і сталі, яка коштувала іноді більше, як будова й вивінування цілого університету, ішла на дно. А перегони зброєнь не вгавають і хто знає, як за кілька літ виглядатимуть нові панцирники.

Підземна вілля.

Німецький архітект Отон фон Курслінг висінчив у Бадені, недалеко від французького кордону будову підземної „протиповітряної" віллі, яка не боїться ні артилерійського обстрілу, ні бомб, ні літаків.

Ця вілля — велитенська будівля, яка має 20 просторих кімнат. Кімнати розложені на кількох поверхах у глибині 30—45 м. під землею. Середину віллі освітлюють дивним, штучним світлом, яке дає зовсім вражіння денного. Джерела світла уміщені не в кімнатах а зовні, поза стінами, за окремими вітражами.

Із віллі вистає на поверхню землі кілька перископів. Підчас війни могтимуть мешканці підземної віллі у своїх постелях приглядатися наступові танків, військовим операціям і т. д.

Вентиляція ідеальна, бо в підземних кімнатах буде завжди чистий і свіжий воздух.

Внутрішнє уладження віллі також незвичайне. Ліжка побудовані з бетону в стінних заглибинах. Із цементу зроблені теж столи і столики. Дведей нема ніде. З кімнати до кімнати можна переходити лиш крізь залізне пружинове сховище у стіні. Одна кімната призначена на гімнастичну салю. У віллі є теж 4 лазнички В середині вимальована ціла вілля рожевою фарбою, щоб штучне освітлення не дразнило очей.

Фон Курслінг запевнює, що в підземній віллі можна буде вести зовсім правильне й здорове життя. При будові брали під увагу всі вимоги гигієни. Будова підземної віллі коштувала всього 8 міліонів франків.

МАЙБУТНЄ КОЛЬОРОВОЇ ФІЛЬМИ.

Сам Гольдвін один із багатіїв американської кінової продукції і співласник фірми „Юнайтед Артістс" заявив представникам преси, що від тепер його підприємство випускатиме виключно кольорові фільми. Чорно- біла фільма вже пережила свій вік і по 2—3 роках — на думку Гольдвіна чорно-білі фільми будуть таким анахронізмом, як тепер ...німа фільма.

Заява Гольдвіна викликала в американських фільмових колах величезну сензацію.

З технічної сторінки кольорове кіно давно вже готове до завоювання світ. ринку і остаточної, безболісної ліквідації сірих фільм. Одначе голівудські промисловці стримуються ще покищо від тієї революції не хотячи покищо збільшувати коштів продукції, та бажаючи осягнути по змозі повну амортизацію капіталів вложених у старі апарати і технічні уладження.

Напевно після заяви такого фільмового авторитету як „Юнайтед Артістс" будуть мусіти й інші фірми піти таким самим шляхом, щоб не датися перемогти конкуренції. Якщо вірити американським газетам, у Голівуді відбувається тепер такий самий переворот як у 1928 р. підчас переходу з німої фільми на звукову.

Кольорові фільми коштуватимуть очевидно дорожче. Одно тільки „Юнайтед Артістс" переходячи на кольорову продукцію, мусітиме збільшити свої видатки на 100 міл. франків річно.

Кінохроніка.

Борис Карлов, відомий мистець маски та характеризації грає ролю нічного сторожа у фільмі „Тайна ночі". Крім нього грають ще: Джін Роджерс та Воррен Гол. Фільму побачимо ще в цьому сезоні.

Доходи в париських кінах. Париські кінотеатри осягають незвичайно високі приходи Три великі кіна: „Рекс", „Парамавнт" та „Гомонт" виказали в минулому році поверх 10 міл франків доходу. „Марініян", „Меделен" і „Лі Парі" осягнули поверх чотири міліони. Сім інших кінотеатрів заробило пересічно поверх 2 міліони франків. Виходить із цього зіставлення, що сімнацять париських кінотеатрів виказало в минулому році більше як 60 міліонів франків доходу.

Клопіт із 40-годинним тижнем праці. У Франції обовязує у промислі 40-годинний тиждень праці. Введення цієї норми до розривкового промислу виявило безліч перешкод та клопоту. Серед працедавців та робітників виринув був проект скоротити тиждень праці так, аби один день кіна були зачинені. Одначе мусіли закинути цю концепцію, що виявилася у великому місті неможливою до переведення тимбільше, що наближається речинець світової вистави. Як видно, не легко буде робітникам та власникам кін розвязати цю складну проблему.

Буде весілля симпатичної Сильвії Сідней із Фріцом Лянґом. Ця акторка грала головну ролю в американській фільмі Ф Лянґа п. з. „Я не винен".

900.000 франків коштував власників париських кінотеатрів страйк кінових робітників.

Німецьку фільмову нагороду за 1936/37 дістав Еміль Яннінгс за свою діяльну працю на полі розвою німецької кінематографії, зокрема за фільму „Дер Гершер".

Чехи спровадили були в 1936 р. до краю 270 чужих фільм. а 33 фільми випродукували в себе.

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Присилайте свої відповіді у справі літературного конкурсу „Діла": які з видрукованих у наших фейлетонах новель уважаєте за найкращі? Нагороди Редакції призначені для 7 найкращих новель. Відповіді приймаємо до 1-го червня ц. р.

— Кооператива „Українське Народне Мистецтво" у Львові бере участь у Катовицьких Торгах. На Торги виїхала член управи п. Стефанія Чижович. Це вже втрете ця кооператива бере участь у Катовицьких Торгах, де придбала собі симпатію, і признання місцевої публики. Кромі своїх виробів кооператива репрезентує вироби кооперативи „Комета", „Гуцульська Різьба" з Косова та вироби Торговельно-Промислової Спілки в Яворові.

— „Весна у пісні". Під таким наголовком надаватиме львівське радіо музичну авдицію у виконанні молоді філії державної гімназії з українською мовою навчання у Львові **в понеділок 24. V. в год. 15.55—16.10.** Хорами проводить проф. Прокопович.

— Сходини Львівської Делегатури СУА відбудуться в четвер 27. травня ц. р. в домівці УНДО вул. Підвалля 7, ІІІ. в год. 6-ій вечором.

— Служба Божа для українських заточенців. В четвер 27. травня ц. р. о. д-р Осип Кладочний відправить Службу Божу у Торуні для українських заточенців з м. Торуня та околиці. Про місце і годину буде повідомлення у місцевій пресі.

— Не „русскі дами", а „общество русских женщин". „Общество Русских Дам" у Львові, що веде в домі Нар. Дому при вул. Курковій бурсу для дівчат („пансіонъ для рисскихъ дѣвочекъ") змінило свій статут на „Общество Русских Женщин". Під такою зміненою назвою гадає це „общество" лекше дібратись до наших сіл і міст, щоб там засновувати свої філії і кружки.

— 900-ліття проголошення Пресвятої Діви Марії Царицею Українського Народу вшанує Марійська Дружина учениць і учнів при держ. гімн. з українською мовою навчання у Львові святочним концертом в неділю 23. V. 1937 в год. 19. веч. в салі заведення, вул. Льва Сапіги 14.

— Поширення чину ОО. Редемптористів. Як зачуваємо, митрополит Шептицький призначив монастир СС. Василіянок при вул. Зибликевича у Львові, куплений від фондації „Народнього Дому", чинові ОО. Редемптористів. Тут має бути їх головний осідок. До Львова приїхав на днях із Станиславова протоігумен о. де Вохт, щоб обняти в посідання цей монастир. Управу монастиря ОО. Редемптористів у Станиславові переняв покищо о. Ахіль Бульс.

— Хто виграв на льотерії? В нинішнім дні тягнення Клясової Льотерії впали м. ін. такі більші виграні: 15.000 зол. на ч. 39702. 10.000 зол. на ч. 96103 170772. 5.000 зол. на ч. 16593 93029 163608 166903 173761. 2.000 зол. на ч. 13841 14305 20430 42285 67149 84240 107155 107272 111427 117443 151479 152751 168323 173099 180656. 1.000 зол. на ч. 34066 41658 44534 44615 69897 70567 70699 79064 86998 98056 98520 108919 131071 138706 146747 153154 165689 167231 185364 190663 94073.

— Канал Сян-Дністер. У звязку з проектом будови каналу Сян-Дністер і злуки Балтійського Моря з Чорним міська рада в Рудках вибрала комісію, що має занятися тою справою. Між іншим увійшла в порозуміння з місцевим старостом, яке поставилося прихильно до її заходів. Простудійовано передвоєнні проекти будови каналу Висла-Дністер і притягнено до акції повітовий виділ. Крім того мешканці громади Яремкова звернулися до рудецького старости Сарнецького з домаганням, щоби якнайскорше розпочати будову каналу, обіцюючи 500 днів безплатної праці. В неділю, 23. ц. м. відбудеться коло Рудок, де находиться водний діл Балтійського і Чорного Моря, врочистість символічної злуки води обох морей при участи урядових чинників. Як бачимо, справі пробують надати політичну закраску.

— За українську мову підчас бранки. На день 13. травня ц. р. покликано до Янова к. Львова перед бранкову комісію двацятьох українських хлопців із Мшани. Від усіх вимагали говорити „урядовою мовою", але всі вони відповідали тільки по українськи. У висліді одного з них, Михайла Модлу із Мшани, що 18. ц. м. мав здавати матуру, предсідник комісії звелів арештувати і з місця присуджено йому 21 днів арешту та відставлено до судового арешту в Янові.

— Нові маєтки на ліцитації. Кредитове Т-во Земське у Львові пустило на ліцитацію такі маєтки: Чехи, Опліцко, Монастирок і Пониква пов. Броди власности А. і М. Бохенських; Бичківці пов. Чортків власність В. Целевського; Миливці пов. Чортків — власність К. Гернінгера. Крукеничі пов. Мостиська власність І. Страшевського, Рожнів і Радоєвичі пов. Броди — власність Й. Стадніцької; Магерів пов. Рава Руська власність І. Еменського; Верчани пов. Стрий — власність Бруніцького; Денисів Великий пов. Тернопіль — вл. Уейського; Перківці пов. Броди — власність Малаховської і Пітричі пов. Підволочиська власність С. Солянського. Ліцитація цих маєтків відбудеться від 16. до 25. червня ц. р.

— Проти шиканування податників. Міністерство скарбу видало кілька розпорядків проти неоправданого шиканування податкових платників. Стверджено в багатьох випадках, що скарбові службовці забирають рухомости від податників зараз після їх заняття. Згідно з приписами міністерського розпорядку заняті рухомости слід лишати під наглядом податника на місці. Тільки якби податник не хотів приняти або на випадок можливости, що він укриє або знищить заняті предмети, можна їх забрати. У податників адвокатів можна забрати писальну машину тільки тоді, як у канцелярії є ще друга машина.

— За зневагу польської держави. Як повідомляє жидівський тижневик „Слово", перед окружним суддею Белецьким у Станиславові відповідала якась М. Б. з Лисця за зневагу польської держави. Тієї зневаги мала вона допуститися в часі екзекуції рухомостей скарбовим поборцем Гретчуком. Згідно з обвинуваченням, опертим на зізнаннях Гретчука, мала обвинувачена висловитись: „Нехай шляг трафить Польщу". Обвинувачена боронилася так, що коли Гретчук забирав з її кімнати останній стіл, то її мати прохала екзекутора ,щоб залишив бодай той стіл, бо не матимуть навіть при чому їсти. На це відповів Гретчук: „Можете їсти на підлозі". Ввесь час, коли робітники виносили з хати рухомости, стояв Гретчук посередині кімнати, їв зернятка з гарбуза, а лушпинки кидав на долівку. Обвинувачена була тим така схвильована, що сказала: „Якщо вже забираєте останній стіл,, то нехай це шляг трафить, незабаром уже й останню сорочку заберуть". Цю оборону обвинуваченої потвердили всі свідки оборони, так жиди, як і селяни. Суд звільнив обвинувачену від закиду зневаги польської держави, а признав її винуватою тільки проступку невідповідного поведення в часі урядування, а визначену кару 1 місяця припинив на 5 літ.

— Пожежі. В Довгім дрогобицького повіту згоріла хата Івана Зихала зі стодолою і шопою. Жертвою вогню стала теж готівка 350 зол. — В копальні „Градо" в Бориславі вогонь знищив всі будівлі вартости кількадесять тисяч зол.

— Краєва хроніка. На дім Петра Вихопня в Жовтанцях жовківського повіту напало пятьох грабіжників, але сполошені домівниками втікли і добулись до мешкання Мозеса Зінгера, якому забрали дрібну готівку. Втікаючи, зустрілись з нічним сторожем Сідельником, якого побили. В тартаку Голінгерів під Перемишлем застрайкували робітники, домагаючись підвишки зарібків від 25—30 прц. — В селі Любешці бобрецького повіту 50-літня Йосифа Пончка вбила при помочі 19-літньої доньки Марії свого чоловіка, Севастіяна за те, що знущався над ними. — У Слободі Рунгурській невідомі напасники тяжко побили Василя Остапюка, так, що він на другий день помер.

— Грабіжники перед судом. Перед судом присяжних у Станиславові розпочалася розправа проти Мих. Ґаха і Миколи Крутія з Посіча за грабунковий напад на дім гаєвого Сидора Павлюка. Не заставши гаєвого в лістичівці, вони побили його жінку і забрали, що тільки далось.

— Трагедія реемігранта. До села Шкляри сяніцького повіту вернувся Іван Шипак із Канади, де провів сім літ. За кілька днів знайшли його повішеного у власній хаті. Спершу думали, що він сам відобрав собі життя. Але згодом впало підозріння на його жінку та її любовника Андрія Котиса, що вийшов недавно із вязниці, яку відсидів за вбивство. Жінку та Котиса арештували. Ексгумація тіла небіжчика виказала, що його повісили.

— Епільог зборівської скарбової афери. В золочівському процесі проти б. начальника скарбового уряду в Зборові Йосифа Лаврова і тов., запав присуд, яким Лаврова засуджено на 4 роки вязниці, Йоахіма Юрашка на 6 місяців і Із. Розенцвайґа на 10 місяців вязниці. На основі амнестії ці кари зменшено, м. і. Лаврову на півтора року. Трьох обвинувачених увільнено.

— Пожежа фабрики. У фабриці Цеґельського в Ряшеві вибухла в будинку машин пожежа і знищила перший поверх на шкоду 50.000 зол. Крім того згоріли готові фабрикати вартости 160.000 зол. Одного робітника тяжко попекло. Причиною пожежі необережність з вогнем.

— 375 тисяч безробітних у Польщі. Як звідомляє статистичний уряд, в дні 15. ц. м. було на терені Польщі 375165 зареєстрованих безробітних. В першій половині травня ц. р. число безробітних зменшилося на 41.453 осіб. Статистика, як звичайно, має на увазі тільки безробітних по більших містах.

— Самоходова катастрофа. На дорозі Шамотули—Казімерж у Познанщині залізничий потяг наїхав на самохід промисловця Едв. Черневича. Наслідки були трагічні. 30-літній син промисловця погиб на місці а Черневич, будівничий Конечний і шофер тяжко потовклися. Наслідком експльозії бензини вибухла пожежа, що знищила самохід.

— Міжнародній радієвий конгрес розпочався 21. ц. м. в Букарешті при участи 26. держав. Міністр шляхів Франсовіч виголосив промову, вказуючи на необхідність занехати „війну хвиль".

— За пізно вернувся з неволі. До села Салас на Буковині вернувся на днях з Росії після 23-літньої неприсутности полонений з часів великої війни Василь Фікуца. Його признано урядово небіжчиком а його жінка давно вийшла вдруге замуж.

— Замкнули литовську гімназію. Дирекція литовської гімназії у Сьвенцянах одержала від шкільної кураторії повідомлення про замкнення цієї гімназії.

— Присуд на білоруського редактора. Виленський окружний суд засудив білоруського студента Склубовського за одну статтю „Нашої Волі", якої був редактором, на 6 місяців твердині.

— Катастрофа французького гідропляну. В середу піднісся в повітря великий французький гідроплян з чотирма моторами, що мав удержувати правильну комунікацію між Францією і Південною Америкою. З невідомої причини він упав на беріг і спалахнув вогнем. З вісьмох членів залоги пять погибло, між ними визначні представники французького летунства. Гідроплян збудовано недавно і він мав заімпонувати всему світові. Його швидкість обчислено на 350 км. на годину. Катастрофа цього повітряного велетня викликала у Франції велике пригноблення.

— Наукова експедиція на північному бігуні. Агенція Тас повідомляє, що совітська летунська експедиція під проводом академика Шмідта перелетіла 21. ц. м. понад північний бігун і осіла на ледовому бльоці біля острова Рудольфа, 20 км. на захід від бігуна. Літаком кермував летун Водопянов. Залога літака складається, крім Шмідта та помічничої прислуги, з шефа зимової станиці Яна Папаніна радіооператора Кренкера, біольога Ширшова і астронома Федорова. Чотири останні залишаться один рік на ледовому бльоці, щоби посвятитися науковим обсерваціям.

— Пригода німецького літака. В околиці голяндської місцевости Дієвкерк осів поневільно німецький літак. Коли хотів знову піднятися в повітря, зударився зі самоходом, причому погиб один селянин. Жандарми, що арештували пільота, врятували його з трудом перед самосудом місцевого населення.

— Ріжні вістки. З летовища Бурже під Парижем вилетіли летуни Доре і Мішлеті, удаючися до Токіо. — В Дельті на Дунаю затонув корабель, причому втопилися три студенти букарештенського університету. — В місцевости Санани (голяндські Індії) один із тубильців у приступі божевілля т. зв. „амок" убив 4 особи, а 5 тяжко ранив. — В Римі, Медіоляні і Дженові впали т. зв. „кріваві дощі". Є це болотнисті опади червоного пороху з Африки. — На острові Люцон згоріла маляйська місцевість Паракале, причому погибло 100 осіб у вогні.

—o—

Посмертні згадки.

ДОМІНІКА ОГІЄНКОВА.

Почта принесла мені сумне повідомлення: „По довгих і тяжких терпіннях 19. травня ц. р. упокоїлася в Бозі Домініка Огієнкова".

З щирим жалем схиляю голову, а думкою лину в минуле — те минуле, що нині видається казкою...

„Березень 1920 р. у Камяниці Подільськім. Міський театр, де відбувається урочиста академія в роковини Тарасової смерти, переповнений публикою. Розглядаю присутніх: на обличчях їх — повага, свідомість своєї високої гідности, певність, що вони „зробили честь академії своєю присутністю"... — „Подивіться на п. Огієнкову" — каже мені мій сусід, проф. Столярів. — „Жінка ректора Університету й головноуповноваженого Уряду... Інша зразу далаб усім це відчути, а вона — скромна, тактовна, ні одним рухом не видає свого положення... Зразу видно великий такт, правдиву шляхотність і культуру духа".

Два роки пізніше. Відвідую п-во Огієнків у Винниках. Високодостойна Пані вся увійшла в турботи над родиною і домом. Всюди слід її пильного ока, її дбайливости і заходів створити в тяжких еміґрантських умовинах такі обставини, щоб муж міг цілковито віддатися своїй науковій праці, щоб ніхто й ніщо не перешкоджувало йому. Також заходи і для дітей. Всюди дає собі раду сама.

Ще десять літ пізніше. Знову я в п-ва Огієнків, знову свідком тої самої праці, тоїж самопосвяти. — „Скажіть, пан-отче" — звертається до мене Високодостойна Пані: „Чи настануть кращі часи? Тяжко... З трудом даю собі раду — в у Варшаві і простори великі, й помешкання високе та й літа вже не ті"... Розумію Добродійку, і сумно мені, що не вмію її потішити. Навпаки, кажу одверто: „Ні, Пані! Ті, що бажають бути вірними ідеалові, мусять бути приготовані до гіршого"... — „Власне і я так думаю" — відповіла мені бесідниця.

Клясична культура переказала історії оповідання про шляхотну римлянку, що в часах суспільної кризи вирізнялася від товаришок тим, що цілу свою увагу й цілу потіху зосередила на своїх дітях. Порівнюю дві жіночі постаті й питаю себе: Чи не вища з них та, що в часах національної кризи не тільки цілу потіху знаходила у своїй родині, але теж з цілою самопосвятою віддавалася праці для неї і в цій праці скінчила своє життя?

Так, безперечно вища — і хай буде вічною її память!

О. Петро Табінський.

Львів, 22. V. 1937

—o—

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЯНИ.

Повітовий Зїзд УНДО. Дня 10. ц. м. відбувся у Перемишлянах Повітовий Народній Зїзд УНДО при участи 84-ох делегатів. Наради відкрив голова П. Н. К. д-р Франц Світель, що повитав пос. д-ра Ст. Біляка і покликав до проводу Зїзду о. сов. І. Лушишина і сел. М. Пилипчука та на секретаря о. Е. Ковча. Після того пос. д-р Ст. Біляк обговорив у півторагодинному рефераті міжнародне політичне положення і нашу ситуацію в Польщі, працю УПР у соймі й сенаті, подрібно реферував теж справу парцеляції і вказав на необхідність нашої організації. З черги д-р Ф. Світель склав звіт з діяльности П. Н. К. та обговорив організаційні справи повіту. В дискусії над обома рефератами забирали голос: о. Е. Ковч, сел. В. Кушвір та о. Боднар. Головою П. Н. К. вибрали о. Е. Ковча, секретарем В. Любінця, членами: В. Кушвіра, о. Г. Ляховича, Ст. Дацка, П. Юнака та М. Пилипчука. Крім того присутні вибрали 6 делегатів на Краєвий Народній Зїзд та одноголосно приняли відповідні резолюції. Нарада закінчилася відспіванням нац. гимну.

—o—

Спорт.

НЕДІЛЬНІ ЗМАГАННЯ.

У ЛЬВОВІ: **Грище Світезі:** год. 9.15 рано мистецтва юніорів: **Україна — Світезь.**

Грище Погоні: Год. 5. попол. мист. Держ. Ліґи: **Погонь — Варшавянка.**

ПЕРЕМИШЛЬ: **Україна — Польонія.**

СТАНИСЛАВІВ: **Пролом — Гірля.**

ПРАГА: **Італія — Чехословаччина.**

БУДАПЕШТ: **Мадярщина — Австрія.**

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Із життя У. С. К. „Стир" у Луцьку. 7. ц. м. відбулися загальні збори У. С. К. „Стир" у Луцьку, на яких вибрано новий виділ у такому складі: інж. С. Тимошенко, проф. М. Тиравський, інж. Д. Гудомчук, инж. М. Тарасюк, С. Пукса, Г. Талимончук та А. Сало. До контрольної комісії ввійшли: інж. В. Галушка, инж. Ю. Константинів та М. Чирко. Товариський суд творять: проф. В. Федоренко, полк. Д. Вілогуб та О. Зиско. На цих зборах обговорено справу будови плавацького павільону над Стиром та ніведяції площі. Члени оподаткували себе на цю ціль 20 годинами праці, або 3 зол. в готівці.

Грач Руси Криж у майбутній чехословацькій репрезентації. Чсл. союзний капітан Тесаж хоче підчас ферій змонтувати нову чехословацьку футболеву репрезентацію і хоче тому використати кількох нових змагунів, які стягнуть рішні змагання з сильними европейськими дружинами. Між іншими грачами визначив спортовий провідник до репрезентації також відомого нападника Йотя Крижа. Капітан Тесаж надіється, що Криж при добрім провіднику нападу буде знаменитим репрезентаційним лучником і стрільцем.

Більбао — Рейсінґ Париж 3:2. Треті змагання басків закінчилися перемогою над відомою франц. дружиною Рейсінґ.

КОМУНІКАТИ.

Спортова Порадня.

Лікарсько-Спортова Порадня Українського Гігієнічного Товариства у Львові відчинена від 24. ц. м. в таких днях для спортових товариств: **понеділок:** для осільських товариств; **второк:** УССК, КЛК; **середа:** Плай. Черник; **четвер:** Стріла, жіночі секції. Всі інші спорт. секції та клюби мусять порозумітися з провідником Порадні лік. І. Мрицом, щоб означити відповідні речинці для лікарських оглядин змагунів. Провідники клюбів подбають, щоб визначені змагуни приходили точно в год. 19.

РОБІТНИЧИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

З нагоди „Дня Українського Спортовця" в дні 30. ц. м. організує спортовий гурток „Сила" при Т-ві „Сила" у Львові робітничий біг навпростець. До бігу можуть ставати змагуни, зорганізовані в клюбах УСС і незгуртовані. Зголошуватися можна кожного дня рано в „Силі" в дижурного харцівні п. О. Дацка. Провід спортового гуртка „Сила" звертається до всіх робітничих спортовців Львова масово взяти участь у цій імпрезі.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Лотоцький: ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ СВІТОГЛЯД Т. ШЕВЧЕНКА. Львів 1937. Стор. 24. 8°.

Олександер Лотоцький: ПОЕЗІЇ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ПІД РОСІЙСЬКОЮ ЦЕНЗУРОЮ. Львів 1937. Стор. 28. 8°.

Ю. Верховинець. ЖИВА РЕКЛЯМА. Сценічна 14. від української торговлі і промислу. Зміст: Вступ. — Пролог. — „Дитяча Згода". — Щоб були рум'яні бу... ві, все купуй в Маслосоюзі. — Чого прагне перевиховлося мачеві? — Свій чи не свій? — Кожух на нас шитий. — Що ... — Це і очені вже ствердили. — Кінець розмов. Львів 1937. Накладом С. Гевака. Стор. 60. 16°.

Д-р Роман Осінчук: ВОРОГИ ЗДОРОВЛЯ. Заразливі дитячі хвороби. Бібліотека для молоді „Рада". Львів 1937, ч. 5. за травень. Стор. 32. 16°.

ЖУРНАЛИ

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ. ч. 10 (64) з 15. травня ц. р. Зміст: Фікції „рідного промислу і торговлі". — Львівське Українське Купецтво своєму Патронові. — Ярослав Курдидик: До нової землі (вірш). — Мавпівство чи погоня за сензаціями? (Новий подвиг п. А. Гаврилка — „Сильні люди"). — Важливість та ускладнення гарбарського виробництва. — Познанські Торги 1937 р. — Як робити рекляму? — Корнета з біжучого рахунку (В. Я. Вулецький). — З життя польських купців. — Свєтовірські рефлексії. — Один місяць у терені. — „Америка є в нас". — З нових видань. — Зміна у виконавчих приписах до податкової ординації. — Ринок і ціни.

ПОЛІТИЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ. Львів, березень-квітень 1937. Р. IV. Ч. 3-4.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 16. травня 1937. Р. XIII. Ч. 19.

ШЛЯХ МОЛОДІ. Львів. Р. II., ч. 9 (25.) з 15. V. 1937.

СПОРТ. Львів. Р. II., ч. 7 (22) з 15. V. 1937.

ЗМАГ. Львів. Р. I., ч. 16. з 18. V. 1937.

КАМЕНЯРІ. Львів. Р. VI., ч. 10. з 15. V. 1937.

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ЛЮБАЧІВ:

23. V. Камо грядеши? II. част. Смерть Нерона.

24. V. Голгота.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

ТЕРНОПІЛЬ.

23. V. Довбуш.

24. V. Під кураторею.

ТЕРЕБОВЛЯ:

25. V. Шаріка.

26. V. Під кураторею.

27. V. Довбуш.

28. V. Шалапут.

З Теребовлі іде театр до Підгаєць.

Великий Театр:

Неділя, 23. V. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Професія пані Воррен"; год. 8. веч. „Мадам Сан Жен" з Іриною Айхлерівною.

Понеділок, 24. V. год. 8. веч. опера „Фаворіта".

Вівторок, 25. травня год. 8. веч. „Тетодо" комедія Ол. Фредра.

Середа, 26. травня, год. 8. веч. „Король" комедія Келлмета, Флєра й Арене (прем'єра).

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній акорд" з Ліль Даговер.

АТЛЯНТИК: „Мароко" з Марлєною Дітріх і Ґейрі Купером.

ВАНДА: „Дочка Джунґлів", „Стопили жінку".

ҐРАЖИНА: „Серця зі сталі", „Нетлі"

ЕВРОПА: „Опир на продаж".
КАСІНО: „Коли не вільно кохати" з Мартою Еґерт.
КОПЕРНИК: „Збунтована".
МАРУСЕНЬКА: „Веселі бідаки".
МЕТРО: „Жайворонок" з Мартою Еґерт і музичні додатки.
МІРАЖ: „Вірна ріка" на осн. Жеромського.
МУЗА: „Нинішні часи" з Чарлі Чапліном.
ПАЛЯС: „Дорога до Ріо де Джанейро" (Хрестна дорога білих невільниць).
ПАКС: „Володар Каліфорнії".
ПАН: „Сан Франціско".
РАЙ: „Варвара Радивилівна".
СВІТ: „Його золота рибка" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Панове в циліндрах" і ревія.
ТОН: „На сторожі закону" та колір. муз. додаток „Пісня весни".
УТІХА: „Самохід 99" і ревія.
ХИМЕРА: „В хуртовині вогню та заліза"

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Печера Адельсберґ".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 23. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 12.00 Музика у вик. військ. орх., 15.30 Дрібні Шопенові твори, 19.00 Скрипка, форт., 20.00, 21.00 „Кохання" китиця мельодій, сопран, тенор, хор. БІЛГОРОД (437) 18.50, 19.00 Рос. романси, 19.50, 20.00 Нар. пісні, БРАТИСЛАВА (299) 11.15 Словацька музика, 14.50, 15.00 Хор. 20.20 Словацькі танк. рефрени, спів, форт., БУДАПЕШТ (550) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Форт., 17.00 Циг. музика, 22.45 Військ. орх., БРНО (325) 14.30, 15.00 „Відіад" оп. Д'Альбера (в нім. мові), ВІДЕНЬ (507) 11.45 Симф. концерт, 19.35 Спів (Е. Ліст бас), 20.05 Хор. орх., сол., 22.45 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 9.00 Муз. поранок, 14.00 Для дітей, 14.30 Травневі пісні, 16.00 Музика, КОШИЦІ (259) 14.30 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 15.30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт, 22.15 Хор, МІНХЕН (405) 10.30 Нар. мельодії, 12.00 Військ. орх., ПРАГА (470) 15.20 Концерт солістів, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 19.00, 20.15 Спів, 17.00, 18.00 Концерт, РИМ (421) 17.30 18.00, 19.00 Розр. концерт, 21.15, 22.00 Концерт смич. квартету.

Понеділок, 24. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15 Розр. музика, 19.00 Легка музика, 20.10, 21.00 Орх. квартет савсофоністів, солісти, 22.30 Зі світа оперетки, веселий концерт, БІЛГОРОД (437) 20.00, 21.00, 22.00 Опера, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Циг. музика, 13.30 Форт., 14.00 Вок. концерт, 19.30, 20.00, 21.00 Трансм. з Кор. Опери: Вечір учнів оп. кляси муз. академії, ВІДЕНЬ (507) 12.20 Концерт, 16.05 Моцартові твори, 17.30 Сопран, форт., 21.45 Скрипкова музика у вик. Ірини Дубиської, 22.20, 14.00, 16.00 Музика, солісти, арфа, флєт. 20.10 Камер. концерт, КОШИЦІ (259) 17.40 Словацькі пісні, 18.00 Для Закарпаття МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 19.00 Розр. музика, 21.05 Симф. концерт, МІНХЕН (405) 12.00 Концерт, 15.00 Вок. авд. 18.15 Китиця мельодій, солісти, 19.15 Марші у вик. військ. орх., ПРАГА (470) 17.35 Квартет ґ-дур Бетовена, 20.55, 21.05 Орх. концерт, віол., РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 17.15, 19.45, 20.15 Спів, 17.00 Форт., 18.55 Гумор, РИМ (421) 17.15 Розр. концерт, 21.00 Нар. гимни, 22.00 „Кантата Муссолініяна" О. Люзарнія.

Вівторок, 25. травня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.30 Весела музика 21.10 Розр. концерт, БІЛГОРОД (437) (437) 18.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 12.05 Орх. концерт, 18.15 Циг. музика, 19.30, 20.00 21.00, 22.00 „Ріґолєто" оп. Вердія, 22.25 Сальон. музика, ВІДЕНЬ (507) 15.15 Для дітей 17.30 Скрипка, 17.45 Форт., 19.40, 20.00 Муз. гуморески, орх., сол., 20.20, 21.00 „Талісман" ком. Нестроя, 22.20 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Дві скр., форт., 19.00 Пісні, музика, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.25 Форт., 19.00 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Оперетхові мельодії, 22.30 Вок. концерт, МІНХЕН (405) 12.00 Розр. концерт, 15.00 Весняні пісні, 18.45 Відомі й невідомі пісеньки, 20.10 Вечір танку й доброго гумору, ПРАГА (470) 12.35 Орх. концерт, 17.25 Концерт дутого квінтету, 18.20 Давня камер. музика, 19.10 Концерт військ. орх., РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 18.30 Спів, 14.30 Театр Уяви, 16.00 Концерт, 18.45 Форт., 20.30, 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ (421) 17.25 Танк. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 23. травня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Про ріжні способи пашення худоби, 8.42 Маскані: Вальоне Ліріка, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Голоси Коросняньщини, хор, репортаж, 11.00 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, орх., форт.; у перерві коло год. 13.00 Про львівську виставу Альфонса Карпінського та Власт. Гофмана, 14.00 Трансм. з Рацоту: Серед вихованців рацотської стадниник, Мигунці з праці та забави, 14.30 Орхестра мандолінпістів, 15.15 Лука Каменський: „Куявське весілля" хор форт., 15.30 Для села: Родинні приділи та виховання сільської молоді, 16.00 Легка музика з гр. пл., 16.25 Театр Уяви: фрагм. із „Мадам сан Жен", 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., спів, трубка, марімба; у перерві к. год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Літер. нарис: Із мого варстату, 19.15 Мішаний концерт: форт., **Степан Сніжок**, спів, 19.45 Літер. хвилини: Строїтелі пінофортів, 20.00 Продовження мішаного концерту, 20.20 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний денник, 20.55 Вечірній денник, 21.00 „Нітуш із Бузькович" муз. комедія Зб. Ліпчинського та Юрія Тепи, 21.30 Шуман: Крайзлеріяна, форт., 22.00 Орхестра; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Концерт у вик. орхестри.

Понеділок, 24. травня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: Із гарних книжечок; Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт хору, 12.30 Мулярське ремесло, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пташачі теми, з гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Р. Штравс: „Інтермецо" сцена вальсів, із гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Музика з гр. пл., 17.00 Сучасна Варшава, 17.15 Військ. орх., 17.45 Найновіші здобутки медицини, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, **18.20 „Весна у пісні" муз. авд. у вик. хору української гімназії ч. 572 у Львові під орудою проф. Прокоповича** 18.40 Ряшів міняє положення, 18.50 Хліборобська гутірка; Організація безпеки праці, 19.30 Сальон і танк. музика, 20.15 Концерт югослав. музики, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка 21.00 „Троянської війни не буде" фрагм. із драми Івана Жіроду, 21.30 Спів. реціталь Ади Сарі, в супр. форт., 22.00 Симф. концерт у вик. орх., скрипка; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.05 Танкова музика, 24.00—1.00 Орх. концерт.

Вівторок, 25. травня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.10 Програма на нині, 7.15 Для новобранців, 7.35 Трохи інформацій, 7.40 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „У Ягодового Короля" на осн. Марії Конопницької, з муз. ілюстр., 11.57 Двожак: Віольончелевий концерт, оп. 104 (Кассадо), з гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Як продукувати зразковий бекон, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Інформаційна газетка в українській мові, 15.25 Мельодії з фільми „Альотрія", гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Англійські пісеньки, з гр. пл., 15.50 Для дітей: Оленчина бібліотека, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Французька пісня, гр. пл., 16.15 Скрипка ПКО, 16.30 Сестри Бурські співають легкі пісеньки, 17.00 „Будні пп. Ковальських" говорена повість, 17.15 Концерт солістів, 17.30 Скрипська зажалоба (Про моторизацію) монолог Марина Гемзра, 18.00 Актуальна гутірка 18.10 Після законодетійного тримество 18.20 Фр. Крайзлер грає, гр. пл., 18.35 Літер. нарис: Легенда Тад. Павликовського, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Чи освічена сільська молодь повинна вертатися на село, 19.20 Англійська музика: Твори Еріка Ковтса у вик. орх., 20.00 Гутірка музика зі слухачами радія, 20.15 Трансм. опери з Великого Театру у Варшаві; у перерві Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Джакомо Леопарді: Поетична чвертьгодина у століття поетової смерти, 22.45 Веселі увертюри, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Музика з гр. пл., 24.00—1.00 Орх. концерт.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·23, 88·80, Доляри американські 5.28·50, 5.26·00, доляри канад. 5.28·50—5.26·00. Фльорени гол. 291·22—289·50, Франки фр. 23·64—23·50, Франки швайцарські 121·05—120·25, Фунти англ. 26·17—26·01, Гульдени данц 100·20—99·80, Корони ч. 17·80—17·40, Кор. дан. 116·84—116·00, Кор. норв. 131·48—130·50, Корони шв. 134·93—133·95, Ліри італ. 23·70—23·00, Марки фінлянд. 11·55—11·20, Марки нім. 124·00 — 122·00, Шил. австр. 98·80—98·00, Марки нім. сріб. 134·50, 132, Гель Авів 26·17—26·01.

Акції.

Банк Польський 101·25, 101·75, Ліль-поп 12·60, Стараховичі 30·00.
Тенденція неодностайна.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. 63·75, серія 83·50, 2 ем. 64·75, серія 84·50, 6 дол. 55·50, 55·25, купон 15·41, 4 прем. долар. 39·25, 39·90, 7 стабіл. 370·00, купон 17·71, 4 консолід. 54·25, 54·50, 53·00, 53·50 два ост. дрібні
Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

З приводу знижкової тенденції цін на масло не ставить.

Молоко	18—19
Яйця	2·65—2·70

Тенденція знижкова на масло, на молоко і яйця вдержана.

ПТИЦЯ

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. V. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льохо подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (пл. Вільчевського ч. 8) такі ціни:

Курята І. кл. товсті від 0·60 кг. вгору	1·80 зол.
Курки молоді І. кл. товсті без запилку на ногах від 1.50 кг вгору	1·20 зол.

Слабших сортів від вище поданих не приймає

ОПОВІСТКИ.

Цьогорічний вакаційний кооперативний курс для провідників і прихильників кооп. руху відбудеться у **Гребенові** коло Сколього в днях 10.—29. липня п. р. В програмі курсу 6 цілоденних прогульок (Бубнище, Парашка, Маківка, Тростяя, могила Святослава, тартаки Гредля) та інші товариські розваги. Ближчі інформації в кооперативній пресі. — Управа курсу. 984 2—2

ЛІМОНАДОВІ есенції, стерваці олійки. Зврібня есенції, Львів, Коновалівської 10. 983 2—3

НОВИНА ДЛЯ ПАНЬ. Віденське стриження з валочком 1 зол. Тривка ондуляція 5 зол. Салька чесання пань, Сикстуська 8, в подвір'ї 980 2—3

РІДКА НАГОДА. За безцін фахові часописи закупите в читальні „Ілюзиpoса", Сикстуська 19. Архітектура, література, магазини, журнали, політика журнали, графічні, машинові, лікарська і ін. 975 3—3

РОЗПИЛЯЧІ до вольовських вод направляє фірма „ТЕНЧА", Львів, Рейтана 2. тел. 225-27. 142 10-10

ШЛЮСАРНЯ СТЕПАНА ЧЕПІЛЯ у Винниках к. Львова виконує солідно й дешево роботи шлюсарські, також масово. Лікарські меблі залізні. Оферти на бажання. 889 2—3

З ВІДНЯ привезла я трикотарські моделі. Купфербергова, вирібня, Сикстуська 31, подвір'я. 765 9—10

НАЙНОВІШІ жіночі пояси тільки у вирібні ГАЛИЦЬКА 5. 987 1—3

ОСТОРОГА! За готівку, інкасовану п. Станиславом Копцьовським, торговельним представником на Волині, підписана фірма не відповідає. — „АЛЬКО", фабрика горілок, Ряшів. 988 1—1

ФУТРА ДОРОЖІЮТЬ. Спішіть з замовленням до кушнірської роботи: Петро Карпяка, Зиблікевича 4. 989 1—1

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР СТОМАТОЛЬОҐ

Карло Ґустав Штапп

Б. ЛІКАР КЛІНІКИ У ВІДНІ ОРДИНУЄ В НЕДУГАХ ЗУБІВ І УСТНОЇ ЯМИ.

вул. Академічна ч. 26

Пересвітлювання Рентґеном.

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік у Берліні, Відні та Празі

перенісся і ординує тепер від 9—1 і 3—7

ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3.

наор. Віденської кавярні

Тел. 261-68. Сепаратові жчальні.

Косметичний Інститут і Лябораторія

д-ра О. Тушицького

Львів, вул. св. Софії ч. 3

усування аномалій цери, бородавок, пігменту, волосся, близн, дзюбів і плям, масажі, тривале усування морщин, вилягів і відмороження власною методою. Урядово затверджений 4-місячний косметичний курс з закордонною програмою. 807 4—10

ГЕЛІОТЕРМ Львів, Академічна 7 (Гмах Шарехера)

Телефон 290-00.

Фабричний склад лікарських інструментів, меблів, апаратів рентгенівських і електро-медичних. — Низькі ціни!

Догідні умовини платности! Кошторис та фахова порада безплатно! 812 4—5

ОГОЛОШЕННЯ.

КІР

Львів, Усійського 6

Тел. 280-88

Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ КОШТОРИСИ БУДОВИ

Всі українці купують добрий і дешевий товар, як вовни, шовки, полотна і батисти у фірмі **„МАНУФАКТУРА"** Львів, пл. Капітульна ч. 3.

Жалюзії склепові всіх родів

також **МЕТАЛЕВІ МЕБЛІ**

поручає Фабрика **„FABROL"** Львів, вул. Б. Ґольдмана 3. тел. 206-29

Ціни конкуренційні. Цінники на бажання.

Побиваємо рекорд

дешевих цін блаватних товарів

ДЛЯ ПРИКЛАДУ КІЛЬКА ЦІН:

Панама	0.55	Вовна шкотська	1.75
Перкаль	0.70	Вовна на комплет.	4.25
Крепон	0.70	Вовна шир. 1.30	4.75
Муслін коліровий	0.80	Полотно	0.58
Шовк до прання	1.00	Зефір	1.60
Еплонж коліровий	1.10	Зефір Пріма	1.90
Епонж десеневий	1.20	Перкаліна колірова	1.70
Кора до прання	1.35	Димка на підшт.	1.70
Тафта	1.50	Шовк сирий	1.10
Монґоль коліровий	1.60	Попелина на сорочки	1.25
Монґоль десеневий	2.—	Всип рожевий	1.—
Креп мат кол.	2.25	Пошевки	1.75
Креп мат десен.	2.35	Підпинки ковдр.	1.50
Ацетат на сукні	2.35	Ручники купел.	0.50
Вовна Ангора	1.75	Стирки корчин.	0.40

Галицький Маґазин Новин, Львів, Галицька 15.

УВАГА: При закупні товару від 5 зол. даром білєти до першорядних кін. Замовлення з провінції полагоджуємо за післяплатою.

ПРИЙМАЄМО ЧЕКИ ЦЕНТРАЛІ ОБОБОТУ ТОВАРОВОГО.

ТІЛЬКИ **„ШІВСЬКО"** печі і кухні кафлеві керамічних ф-к **В. кн. Чарториського** є найкращі і найтревваліші виключна продажа **„ШІВСЬКО", Ю. Мидляк і Ст. Хомяк** ЛЬВІВ, ХОЦІМСЬКА 2 (ріг Городецької 60) тел. 115-47 біля Міської Комунальної Каси Ощадности

Шукаємо представників на всі місцевости Східної Галичини і Волині.

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій

ПЕРФУМЕРІЇ С. ФЕДЕРА

Львів СИКСТУСЬКА 7, Філія КОПЕРНИКА 16а

Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ТІЛЬКИ — РИНОК Ч. 33 НАЙБІЛЬШИЙ вибір мужеських і жіночих новостей. НАЙЛІПШІ товари. НАЙНИЖЧІ ціни у відомім фабричнім складі СУКНА і ВОВНЯНИХ ТОВАРІВ фірми:

І. ВАЛЛЯХ і СИН

Львів, Ринок ч. 33. Тел. 247-16. ХРИСТІЯНСЬКА ФІРМА. — Рік ос. 1841. Жадних філій не маємо.

УВАГА, ЛІКУВАЛЬНИКИ!

На днях відчиняємо ресторан **„ПАЛАТКА"** у Черчі під новою управою фаховою, що працювала довгі роки у Львові та по інших лікувальних місцевостях як Трускавець, Закопане, тощо. Ціни приступні. — Кухня мясна, 953 ярська і дієтична. 3-3

Львів Потоцького 58

МИЛО ДО ПРАННЯ
МИЛА ДО ГОЛЕННЯ
ДІТОЧИЙ ПУДЕР

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ШВАЛЬНЯ БІЛЯ

ЕМКА

ЛЬВІВ, ЛИЧАКІВСЬКА 14, І. ПОВЕРХ. шиє з власних і доставлених матеріялів. Великий вибір! Ціни конкуренційні

Великий вибір жіночої і мужеської галянтерії на літній сезон поручає фірма **„ҐАЛЯНТЕРІЯ"** В. Дучинський ПЕРЕМИШЛЬ, Казимирівська 26

SZACH ВАРШАВА

Незрівняний в якості пудер і крем ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ ВОЗ завдяки якому стає цера ОКСАМИТНО-МАТОВА. Ціна коробки з пушком зол. 1.25. 2910 31—

Опаски пропукливові і опаски черевні на обниження жолудка виробляє під ґарантією по дуже низьких цінах знане світове заведення для спеціяльних бандажів

М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька ч. 35.

Блощиці нищить радикально **СВІЧКА С-ГАЗ** „САНОС", Львів, Кн. Таисько 1. Усюди можна дістати в формаціях безплатно.

Без найменшого труду можете дешево купити матеріяли на вбрання — зажадавши вперед зразків, висилаємо їх даром до всіх місцевостей у Галичині

ВИСИЛКОВИЙ ДІМ **Е. Ф. БОРИС** Перемишль, скр. 185.

Літні табори КВОММ-у.

Комісія Виховн. Осель і Мандрівок Молоді (КВОММ) при Українськім Кр. Товаристві Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові організує літом 1937 р. ось-такі табори:

І. Для дітей від 7 до 9 літ: 1. У Спряві к. Хирова — дівочий — від 22. червня до 19. липня. Оплата: 40 зол. 2. У Спряві к. Хирова — хлопячий — від 21. липня до 17. серпня. Оплата 40 зол. 3. У Космачі — хлопячий — (від літ 7—9), дівочий — (від літ 7—12) у часі від 2. до 23. липня. Оплата 35 зол.

II. Для дітей у віці від 10—13 літ: 4. На Остодорі к. Підлютого — хлопячий — від 2. до 29. липня. Оплата 45 зол. 5. На Остодорі к. Підлютого — дівочий — від 1. до 27. серпня. Оплата 45 зол.

III. Для молоді у віці 13 до 18 літ: 6. На Соколі к. Підлютого — хлопячий — від 2. до 24. липня. Оплата 35 зол. 7. На Соколі к. Підлютого — дівочий — від 26. липня до 20. серпня. Оплата 40 зол.

IV. Для молоді у віці від 16 до 20 літ: 8. У Бруотурах — під шатрами — дівоч. від 2. до 23. липня. Оплата 35 зол. 9. У Бруотурах — під шатрами — хлоп. від 24. липня до 15. серпня. Оплата 35 зол.

V. Для фахово працюючої молоді вище 14 літ: 10. На Соколі к. Підлютого — хлопичий — від 18. червня до 2. липня. Оплата 14 зол. 11. В гірській околиці — дівочий — від 8. до 29. липня. Докладніші дані подамо пізніше.

VI. Для молоді вище літ 18: 12. Мандрівний табор на Гуцульщині: хлопячий — від 5. до 26. липня. Оплата 35 зол. 13. Мандрівний на Бойківщину — хлопячий. Ближчі дані подамо пізніше. 14. Мандрівний на Лемківщину — дівочий — від 2. до 23. липня. Оплата 35 зол.

Зголошення й інформації: Комісія Виховних Осель Українського Краєвого Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодю, Львів, вул. Чарнецького 26. 989 1—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.